



КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА

від 30 січня 2013 р. № 62
Київ

Про затвердження Технічного регламенту безпеки машин

{Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ
[№ 632 від 28.08.2013](#)}

Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити [Технічний регламент безпеки машин і план заходів з його застосування](#), що додаються.
2. Міністерству економічного розвитку і торгівлі забезпечити застосування затвердженого цією постановою Технічного регламенту.
3. Визнати такою, що втратила чинність, [постанову Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2010 р. № 933](#) “Про затвердження Технічного регламенту безпеки машин та устаткування” (Офіційний вісник України, 2010 р., № 78, ст. 2765).
4. Ця постанова набирає чинності через шість місяців з дня опублікування.

Прем'єр-міністр України	М.АЗАРОВ
Інд. 70	

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів
України
від 30 січня 2013 р. № 62

ТЕХНІЧНИЙ РЕГЛАМЕНТ безпеки машин

*{Щодо набрання чинності Технічним регламентом та змін до нього див. розділ III
Закону [№ 3164-IV від 01.12.2005](#)}*

Загальна частина

1. Цей Технічний регламент встановлює вимоги до машин щодо захисту життя або здоров'я людини, захисту тварин або рослин, а також майна та охорони навколишнього природного середовища, процедуру оцінки відповідності машин та вимоги до їх обігу на ринку України та/або введення в експлуатацію.

Технічний регламент розроблено з урахуванням Директиви Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу 2006/42/ЄС від 17 травня 2006 р. щодо машин і механізмів та внесення змін до Директиви 95/16/ЄС.

2. У цьому Технічному регламенті терміни вживаються у такому значенні:

1) машина:

сукупність взаємозв'язаних частин або компонентів, з яких принаймні один є рухомих, що мають у своєму складі або пристосовані до приєднання силового приводу іншого, ніж безпосередньо прикладене зусилля людини або тварини, та з'єднані для виконання визначених функцій;

сукупність взаємозв'язаних частин або компонентів, з яких принаймні один є рухомим, що мають у своєму складі або пристосовані до приєднання силового приводу іншого, ніж безпосередньо прикладене зусилля людини або тварини, та з'єднані для виконання визначених функцій; зазначені взаємозв'язані частини або компоненти не мають компонентів для їх встановлення на місці або для з'єднання з джерелом енергії та руху;

сукупність взаємозв'язаних частин або компонентів, з яких принаймні один є рухомим, що мають у своєму складі або пристосовані до приєднання силового приводу іншого, ніж безпосередньо прикладене зусилля людини або тварини, та з'єднані для виконання визначених функцій; зазначені взаємозв'язані частини або компоненти мають чи не мають компонентів для їх встановлення на місці або для з'єднання з джерелом енергії та руху, готові до встановлення і спроможні до виконання визначених функцій тільки за умови необхідності їх монтування на транспортному засобі або в будівлі чи споруді;

комбінація взаємозв'язаних частин чи компонентів, зазначених в [абзацах другому - четвертому](#) цього підпункту, та незавершених машин, зазначених в [абзаці п'ятому підпункту 2](#) цього пункту, які для досягнення спільної мети з'єднуються і керуються так, що діють як єдине ціле;

сукупність взаємозв'язаних частин або компонентів, принаймні один з яких є рухомим, що призначені для підймання вантажів, єдиним джерелом живлення яких є безпосереднє прикладення зусилля людини;

2) устаткування:

змінне обладнання - обладнання, яке після введення в експлуатацію машини (трактора) приєднує до такої машини (трактора) безпосередньо оператор для зміни її функцій або надання нової функції, за умови, що це обладнання не є запасною частиною чи інструментом;

знімні механічні пристрої трансмісії - знімне обладнання або компоненти для передачі потужності від самохідної машини або трактора до іншої машини шляхом приєднання їх до валів відбирання та приймання потужності. У разі введення в обіг разом з огорожею вони повинні розглядатися як один виріб;

ланцюги, канати та текстильні стрічки - ланцюги, канати та текстильні стрічки, вироблені та призначені для підйомних робіт як частини підймальних машин або піднімального приладдя;

незавершена машина - сукупність взаємозв'язаних частин або компонентів, які є майже машиною, але самостійно не можуть виконувати конкретну функцію. Зокрема, незавершеною машиною є привод машини. Незавершена машина призначена тільки для вбудовування або з'єднання з іншою машиною або з іншою незавершеною машиною, разом утворюючи машину, на яку поширюється дія цього Технічного регламенту;

піднімальне приладдя - компоненти або обладнання, що не є частинами підймальної машини, але дають змогу утримувати вантаж, розміщуються між машиною і вантажем чи на самому вантажі, або є невід'ємною частиною вантажу та самостійно вводяться в обіг, зокрема стропа та їх компоненти є піднімальним приладдям;

пристрій безпеки - компонент, який:

- призначений для виконання функції безпеки;

- незалежно від машини вводять в обіг;

- загрожує безпеці людей у разі збою та/або неналежного функціонування;

- не є необхідним для функціонування машини або якщо цей компонент може бути замінений звичайним компонентом для забезпечення функціонування машини.

Для всіх машин та устаткування, на які поширюються вимоги та процедури цього Технічного регламенту, надалі використовується термін "машина";

3) інші терміни:

виробник - юридична або фізична особа, яка здійснює проектування та/або виробництво машини або незавершеної машини, на яку поширюється дія цього Технічного регламенту, та є відповідальною за відповідність машини або незавершеної машини цьому Технічному регламенту з метою введення її в обіг під власним найменуванням чи торговельною маркою або для власного використання. У разі неможливості ідентифікації виробника згідно з наведеним визначенням будь-яка фізична або юридична особа, що вводить в обіг або в експлуатацію машину чи незавершену машину, на яку поширюється дія цього Технічного регламенту, повинна вважатися виробником;

введення в експлуатацію машини - перше використання за призначенням машини, на яку поширюється дія цього Технічного регламенту, в Україні;

введення в обіг - перше надання на ринку України машини або незавершеної машини з метою розповсюдження або використання за плату чи безоплатно;

тип машини - класифікація за ознаками призначеного застосування, конструктивної подібності та ризику;

уповноважений представник - будь-яка юридична або фізична особа - резидент України, що отримала письмове доручення від виробника на виконання від його імені певних зобов'язань чи процедур, пов'язаних з цим Технічним регламентом.

У [додатках 1-6](#) терміни вживаються у такому значенні:

застосування машини за призначенням - використання машин відповідно до інформації, наведеної в інструкціях;

захисний пристрій - пристрій (крім огорожі), який зменшує ризик самостійно або в комбінації з огорожею;

обґрунтовано передбачуване застосування машини не за призначенням - використання машини у такий спосіб, який не передбачено в інструкціях, але який можна легко передбачити, враховуючи поведінку людини;

основні вимоги щодо безпеки та охорони здоров'я - обов'язкові положення, що стосуються розроблення та вироблення продукції, на яку поширюється дія цього Технічного регламенту, для забезпечення високого рівня захисту здоров'я та безпеки людей і, якщо це прийнятно, свійських тварин, майна, а у разі потреби - навколишнього природного середовища;

небезпека - потенційне джерело травмування або заподіяння шкоди здоров'ю;

небезпечна зона - будь-яка зона усередині та/або зовні машини, у якій особа наражається на ризик для здоров'я або безпеку;

незахищена особа - будь-яка особа, яка повністю або частково перебуває у небезпечній зоні;

огорожа - частина машини, яка використовується спеціально для забезпечення захисту шляхом створення фізичної перешкоди;

оператор - особа або особи, задіяні у встановленні, роботі, керуванні, налагоджуванні, обслуговуванні, чищенні, ремонтуванні або транспортуванні машини;

орган керування - елемент системи керування або пристрою керування машиною (рукоятка, кермо, педаль, кнопка тощо), на який безпосередньо діє оператор для подачі команди на виконання машиною відповідної функції;

презумпція відповідності - припущення, що відповідність машини стандартам, включеним до переліку національних стандартів, добровільне застосування яких може сприйматися як доказ відповідності машини основним вимогам цього Технічного регламенту, свідчить про відповідність такої машини основним вимогам щодо безпеки та охорони здоров'я, встановленим цим Технічним регламентом, якщо не доведено інше;

пристрій керування - пристрій, що забезпечує здійснення машиною відповідної функції, на виконання якої подав команду оператор через орган керування;

ризик - комбінація імовірності і ступеня тяжкості травми або шкоди для здоров'я, яка може виникнути в небезпечній ситуації;

система керування - сукупність взаємозв'язаних пристроїв керування, механічних, електричних і інших компонентів, які без втручання оператора забезпечують виконання машиною послідовності функцій, що попередньо визначені оператором, після подачі оператором команди на пуск машини.

Для цілей цього Технічного регламенту термін “національні стандарти” вживається у значенні, наведеному в [Законі України “Про стандартизацію”](#); термін “декларація про відповідність” - у значенні, наведеному в [Законі України “Про підтвердження відповідності”](#); терміни “орган з оцінки відповідності”, “технічний регламент” - у значенні, наведеному в [Законі України “Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності”](#); терміни “користувач” та “надання продукції на ринку” - у значенні, наведеному в [Законі України “Про загальну безпеку нехарчової продукції”](#).

3. Вимоги цього Технічного регламенту поширюються на:

усі типи машин, наведені у [підпункті 1 пункту 2](#) цього Технічного регламенту;

усі типи устаткування, наведені у [підпункті 2 пункту 2](#) цього Технічного регламенту.

4. Вимоги цього Технічного регламенту не поширюються на:

пристрої безпеки, призначені для використання як запасні частини для заміни ідентичних пристроїв на машині, що постачає виробник цієї машини;

спеціальне обладнання, призначене для використання в парках розваг та/або на ярмарках;

машини, які цілеспрямовано створені для застосування в ядерній промисловості та пошкодження яких може призвести до радіоактивного випромінювання;

зброю, в тому числі вогнепальну;

такі транспортні засоби:

- сільськогосподарські та лісогосподарські трактори в частині ризиків, на які поширюється дія [Технічного регламенту затвердження типу сільськогосподарських та лісогосподарських тракторів, їх причепів і змінних причіпних машин, систем, складових частин та окремих технічних вузлів](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1367 (Офіційний вісник України, 2012 р., № 1, том 2, ст. 22), за винятком машин, що змонтовані на таких транспортних засобах;

- транспортні засоби і складові частини до них, на які поширюється дія [Порядку затвердження конструкції транспортних засобів, їх частин та обладнання](#), затвердженого наказом Мінінфраструктури від 17 серпня 2012 р. № 521 “Про затвердження Порядку затвердження конструкції транспортних засобів, їх частин та обладнання та Порядку ведення реєстру сертифікатів типу транспортних засобів та обладнання і виданих виробниками сертифікатів відповідності транспортних засобів або обладнання”, стосовно затвердження типу автомобілів та їх причепів, а також дво- і триколісних транспортних засобів, за винятком машин, що змонтовані на таких транспортних засобах;

- автомобілі, призначені виключно для змагань;

- транспортні засоби, призначені для перевезення повітряними, автомобільними, рейковими чи водними шляхами, за винятком машин, що змонтовані на таких засобах;

морські судна та плаваючі платформи разом з машинами, встановленими на їх борту;

машини, цілеспрямовано розроблені і вироблені для військових цілей або для охорони громадського порядку;

машини, цілеспрямовано розроблені та вироблені для дослідницьких цілей і використання в лабораторіях;

шахтне канатне піднімальне обладнання;

устаткування, призначене для переміщення акторів під час театральних вистав;

високовольтне електричне обладнання, а саме:

- комутаційне обладнання і апаратура управління;

- трансформатори;

низьковольтне електричне та електронне обладнання, на яке поширюється дія [Технічного регламенту безпеки низьковольтного електричного обладнання](#),

затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 жовтня 2009 р. № 1149 (Офіційний вісник України, 2009 р., № 83, ст. 2822), а саме:

- побутові електроприлади, призначені для домашнього використання;
- аудіо- і відеообладнання;
- інформаційно-технологічне обладнання;
- офісні машини загального призначення;
- комутаційне обладнання і апаратура управління;
- електричні двигуни.

5. Перелік пристроїв безпеки, наведений у [додатку 10](#), повинен актуалізуватися (поновлюватися) з урахуванням змін, які вносяться до додатка V Директиви 2006/42/ЄС.

Взаємозв'язок з іншими технічними регламентами

6. Якщо вимоги щодо запобігання або усунення небезпек, які визначені в [додатках 1-6](#), повністю або частково конкретизовано вимогами інших технічних регламентів, цей Технічний регламент не повинен застосовуватися щодо таких небезпек або його застосування стосовно зазначених небезпек припиняється починаючи з дати введення обов'язкового застосування зазначених технічних регламентів.

Якщо на машину поширюється дія інших технічних регламентів, які охоплюють інші аспекти і також передбачають маркування національним знаком відповідності, наявність національного знака відповідності на машині означає, що вона відповідає також іншим технічним регламентам.

У разі коли протягом перехідного періоду застосування таких технічних регламентів виробнику або його уповноваженому представнику дозволяється вибирати заходи щодо їх застосування, національний знак відповідності вказує на відповідність вимогам лише тих технічних регламентів, які були застосовані виробником або його уповноваженим представником. У такому разі особливості застосування технічних регламентів наводяться в декларації про відповідність.

Введення в обіг та/або в експлуатацію

7. Органи виконавчої влади повинні вживати належних заходів для:

забезпечення введення в обіг та/або в експлуатацію лише тих машин, що відповідають вимогам цього Технічного регламенту, які на них поширюються, та не спричиняють небезпеку здоров'ю і безпеці людей та у разі потреби свійським тваринам або майну за умови належного встановлення, обслуговування та використання за призначенням або в обґрунтовано передбачуваних умовах;

забезпечення введення в обіг лише тих незавершених машин, що відповідають вимогам цього Технічного регламенту, які на них поширюються.

8. До введення машини, крім незавершеної машини, в обіг та/або в експлуатацію виробник або його уповноважений представник:

забезпечує її відповідність вимогам щодо збереження здоров'я і безпеки, зазначеним у [додатках 1-6](#);

забезпечує доступ до технічної документації, вимоги до якої зазначені у [додатку 12](#);

готує необхідну інформацію, передбачену цим Технічним регламентом, зокрема інструкції;

проводить відповідні процедури з метою оцінки відповідності згідно з [пунктами 13-15](#) цього Технічного регламенту;

складає декларацію про відповідність, вимоги до якої зазначені у [додатку 7](#), яка додається до машини;

наносить національний знак відповідності.

До введення в обіг незавершеної машини виробник або його уповноважений представник повинен забезпечити проведення процедури, зазначеної у [пунктах 16 і 17](#) цього Технічного регламенту.

Для цілей процедур, зазначених у [пунктах 13-16](#) цього Технічного регламенту, виробник або його уповноважений представник повинен мати засоби, необхідні для

забезпечення відповідності машини основним вимогам щодо безпеки та охорони здоров'я, зазначеним у [додатках 1-6](#), або мати доступ до таких засобів.

Введення в обіг машин без декларації про відповідність, оформленої згідно з вимогами, зазначеними у [додатках 7 і 8](#), та національного знака відповідності, нанесеного згідно з правилами, затвердженими [постановою Кабінету Міністрів України від 29 листопада 2001 р. № 1599](#) "Про затвердження опису та правил застосування національного знака відповідності" (Офіційний вісник України, 2001 р., № 49, ст. 2188), забороняється.

Виробник машини (незавершеної машини) або його уповноважений представник зберігає оригінал декларації (декларації про вбудовування незавершеної машини) протягом щонайменше 10 років від дати вироблення останньої машини (незавершеної машини).

9. Машини, на які нанесено національний знак відповідності і які супроводжуються декларацією про відповідність, повинні вважатися органами виконавчої влади як такі, що відповідають вимогам цього Технічного регламенту.

Органи виконавчої влади не повинні забороняти, обмежувати або перешкоджати введенню в обіг та/або в експлуатацію машин та устаткування, що відповідають вимогам цього Технічного регламенту.

Органи виконавчої влади не повинні забороняти, обмежувати або перешкоджати введенню в обіг незавершених машин, якщо виробник або його уповноважений представник склав декларацію про вбудовування, вимоги до якої встановлені у [додатку 8](#). У декларації про вбудовування зазначається, що незавершена машина підлягає вбудовуванню в машину або з'єднанню з іншою незавершеною машиною з метою створення машини.

10. Під час проведення ярмарків, виставок, презентацій і подібних заходів органи виконавчої влади не повинні перешкоджати показу машин або незавершених машин, які не відповідають вимогам цього Технічного регламенту, за умови, що вони матимуть видимий напис, в якому чітко зазначається, що машини (незавершені машини) не відповідають вимогам цього Технічного регламенту та не можуть бути надані на ринку до приведення їх у відповідність з цим Технічним регламентом. При цьому під час демонстрації таких машин або незавершених машин, що не відповідають вимогам цього Технічного регламенту, повинні бути вжиті адекватні заходи безпеки для захисту людей.

11. Мінекономрозвитку публікує перелік національних стандартів, які відповідають європейським гармонізованим стандартам та добровільне застосування яких може сприйматися як доказ відповідності машин основним вимогам щодо безпеки та охорони здоров'я цього Технічного регламенту.

{Абзац перший пункту 11 в редакції Постанови КМ № 632 від 28.08.2013}

Відповідність машини вимогам національного стандарту, який включений до зазначеного переліку, надає такій машині презумпцію відповідності тим основним вимогам щодо безпеки та охорони здоров'я, що охоплюються таким національним стандартом.

Процедура оцінки відповідності машини, крім незавершеної машини

12. Виробник або його уповноважений представник з метою оцінки відповідності машини повинен застосувати одну з процедур оцінки відповідності, описаних у [пунктах 13-15](#) цього Технічного регламенту.

13. Якщо машина не зазначена у [додатку 9](#), виробник або його уповноважений представник повинен застосувати процедуру оцінки відповідності (внутрішній контроль виробництва машини), передбачену [додатком 14](#).

14. Якщо машина, зазначена у [додатку 9](#), вироблена відповідно до національних стандартів, зазначених у [пункті 11](#) цього Технічного регламенту, та за умови, що в таких стандартах враховано всі основні вимоги до згаданої машини щодо безпеки та охорони

здоров'я, виробник або його уповноважений представник повинен застосувати одну з таких процедур:

внутрішній контроль виробництва машин, порядок здійснення якого наведений у [додатку 14](#);

перевірку типу, порядок проведення якої наведений у [додатку 15](#), разом із здійсненням внутрішнього контролю виробництва машин згідно з [пунктом 3 додатка 14](#);

цілковите забезпечення якості, порядок проведення якої наведений у [додатку 16](#).

15. Якщо машина, зазначена у [додатку 9](#), не була вироблена відповідно до національних стандартів, зазначених у [пункті 11](#) цього Технічного регламенту, або лише частково відповідає таким стандартам, або в таких стандартах не враховано всі відповідні вимоги щодо безпеки та охорони здоров'я, або якщо не існує національного стандарту на машину, про яку йдеться, виробник або його уповноважений представник повинен застосувати одну з таких процедур:

перевірку типу, порядок проведення якої наведений у [додатку 15](#), разом із здійсненням внутрішнього контролю виробництва машин згідно з [пунктом 3 додатка 14](#);

цілковите забезпечення якості, порядок проведення якого наведений у [додатку 16](#).

Процедура оцінки відповідності незавершеної машини

16. Виробник незавершеної машини або його уповноважений представник перед введенням її в обіг повинен забезпечити підготовку:

відповідної технічної документації, вимоги до якої зазначені у [додатку 13](#);

інструкції із складання, вимоги до якої зазначені у [додатку 11](#);

оформленої декларації про вбудовування, вимоги до якої встановлені у [додатку 8](#).

17. Інструкція із складання і декларація про вбудовування повинні супроводжувати незавершену машину до моменту її вбудовування в кінцеву машину і з цього моменту інструкція стає невід'ємною частиною технічної документації такої машини.

Призначені органи з оцінки відповідності

18. Оцінку відповідності машин вимогам цього Технічного регламенту згідно із [Законом України “Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності”](#) проводять призначені органи з оцінки відповідності.

Мінімальні критерії, яким повинні відповідати призначені органи з оцінки відповідності, встановлені в [додатку 17](#).

19. Призначення органів з оцінки відповідності машин здійснюється відповідно до [Порядку здійснення процедури призначення органів з оцінки відповідності продукції, процесів і послуг вимогам технічних регламентів](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 січня 2007 р. № 59 (Офіційний вісник України, 2007 р., № 6, ст. 223). Під час призначення органів з оцінки відповідності повинні бути зазначені конкретні процедури оцінки відповідності та типи машин, щодо яких такі органи уповноважені проводити оцінку відповідності.

20. Якщо призначений орган з оцінки відповідності з'ясує, що виробником не виконані чи більше не виконуються вимоги цього Технічного регламенту або сертифікат перевірки типу чи схвалення системи управління якістю не повинні були видаватися, він з урахуванням принципу пропорційності тимчасово зупиняє дію або скасовує виданий сертифікат перевірки типу чи схвалення системи управління якістю, або вносить до нього обмеження з докладним визначенням причин на строк усунення виробником виявлених невідповідностей шляхом здійснення необхідних коригувальних заходів.

У разі тимчасового зупинення дії або скасування сертифіката перевірки типу чи схвалення системи управління якістю або внесення до нього будь-яких обмежень, а також у разі, коли може бути необхідним втручання органу державного ринкового нагляду, призначений орган з оцінки відповідності інформує про це відповідний орган державного ринкового нагляду в установленому порядку.

Вимоги щодо безпеки та охорони здоров'я, яким повинні відповідати машини

21. Виробник або його уповноважений представник повинен забезпечити проведення оцінки ризиків з метою визначення вимог щодо охорони здоров'я та безпеки, які застосовуються до машини. Під час розроблення та вироблення машини повинні бути враховані результати оцінки ризиків.

Шляхом неодноразового повторення процесу оцінки та зниження ризиків виробник або його уповноважений представник:

визначає межі застосування машини, які включають застосування за призначенням і будь-яке обґрунтовано передбачуване застосування машин не за призначенням;

визначає небезпеки, які можуть виникнути внаслідок використання машини та супутніх небезпечних ситуацій;

оцінює ризики, зважаючи на тяжкість можливих травмувань або втрати здоров'я та на ймовірність їх виникнення;

оцінює ризики з метою визначення, чи вимагається зниження ступеня ризику відповідно до цілей цього Технічного регламенту;

усуває небезпеки або зменшує ризик таких небезпек шляхом застосування захисних заходів у порядку пріоритетності, зазначеному у [підпункті 2 пункту 2 додатка 1](#).

Зобов'язання, передбачені основними вимогами щодо безпеки та охорони здоров'я, виникають тільки тоді, коли існує відповідна небезпека від машин, якщо машини використовуються за призначенням або в передбачуваній аномальній ситуації. У будь-якому разі повинні бути застосовані принципи інтегрування безпеки, зазначені у [пункті 2 додатка 1](#), та виконані зобов'язання щодо маркування машин і інструкцій, визначені у [пунктах 53-56 додатка 1](#).

22. Загальні та додаткові основні вимоги щодо безпеки та охорони здоров'я, які наведені в [додатках 1-6](#), є обов'язковими.

Ураховуючи рівень науки і техніки, досягнення цілей, встановлених вимогами щодо безпеки та охорони здоров'я, може бути недосяжним. У такому разі машини повинні, наскільки це можливо, розроблятися та вироблятися з наближенням до таких цілей.

Основні вимоги щодо безпеки та охорони здоров'я, які спрямовані на захист навколишнього природного середовища, поширюються лише на машини, призначені для застосування пестицидів і агрохімікатів та наведені у [пунктах 9-21 додатка 2](#).

Національний знак відповідності, застереження невідповідності машин і неправомірне маркування

23. На машинах, які відповідають усім визначеним до них вимогам, повинен бути нанесений національний знак відповідності, опис та правила застосування якого затверджено [постановою Кабінету Міністрів України від 29 листопада 2001 р. № 1599](#) "Про затвердження опису та правил застосування національного знака відповідності" (Офіційний вісник України, 2001 р., № 49, ст. 2188). За нанесення національного знака відповідності відповідає виробник або його уповноважений представник.

Національний знак відповідності наноситься на машину на видному місці, розбірливо та у незмивний спосіб.

У разі зменшення або збільшення зображення національного знака відповідності необхідно дотримуватися пропорцій, встановлених в описі національного знака відповідності.

Розмір національного знака відповідності не повинен бути менш як 5 міліметрів, однак для машин, розмір яких не дає можливості нанесення національного знака відповідності необхідного розміру (5 міліметрів), допускається відхилення від цієї вимоги.

Національний знак відповідності повинен наноситися безпосередньо біля найменування виробника або його уповноваженого представника з використанням того ж способу нанесення.

У разі застосування процедури цілковитого забезпечення якості, зазначеної у [пунктах 14 і 15](#) цього Технічного регламенту, поряд із знаком відповідності наноситься ідентифікаційний номер призначеного органу з оцінки відповідності.

24. Забороняється:

нанесення національного знака відповідності на машини, на які не поширюється дія цього Технічного регламенту;

маркування інше, ніж національний знак відповідності, якщо воно може дезінформувати треті сторони щодо змісту або форми маркування, або того і другого.

На машини може бути нанесено будь-яке інше маркування за умови, що воно не погіршить видимість і розбірливість національного знака відповідності.

25. Усі сторони та особи повинні забезпечувати конфіденційність інформації, одержаної в процесі виконання своїх завдань, пов'язаних із застосуванням цього Технічного регламенту, у тому числі інформації, що становить комерційну таємницю виробника або уповноваженого представника, за винятком випадків, коли розкриття такої інформації є необхідним для забезпечення безпеки та охорони здоров'я людей.

Додаток 1 до Технічного регламенту

ЗАГАЛЬНІ ОСНОВНІ ВИМОГИ

щодо безпеки та охорони здоров'я, які повинні бути виконані під час розроблення та вироблення машин

Загальна частина

1. Ці вимоги, а також вимоги, наведені у [пунктах 21 і 22 Технічного регламенту безпеки машин](#), поширюються на всі машини та устаткування, про які йдеться у зазначеному Технічному регламенті.

2. Застосовуються такі принципи інтегрування безпеки:

1) машини повинні розроблятися і вироблятися придатними до застосування за призначенням та такими, щоб під час встановлення, налагодження, експлуатації та обслуговування згідно з передбачуваними умовами, а також з урахуванням будь-якого обґрунтовано передбачуваного застосування не за призначенням вони не створювали небезпеки для людей.

Під час розроблення та вироблення машини необхідно забезпечити недопущення будь-якого ризику протягом передбачуваного строку її життєвого циклу з урахуванням фаз транспортування, складання та демонтажу, виведення з експлуатації та утилізації;

2) обираючи найбільш відповідні заходи, виробник або його уповноважений представник повинен керуватися такими правилами у зазначеній нижче послідовності:

недопущення або наскільки це можливо зменшення ризиків (розроблення та вироблення безпечної машини);

застосування всіх необхідних захисних заходів для запобігання виникненню ризиків, які неможливо усунути;

інформування користувачів про залишкові ризики, які можуть виникнути внаслідок недоліків вжитих захисних заходів, зазначення необхідності спеціального навчання та застосування засобів індивідуального захисту;

3) під час розроблення і вироблення машин та під час підготовки інструкцій виробник або його уповноважений представник повинен передбачити не тільки застосування машини за призначенням, але також будь-яке обґрунтовано передбачуване застосування машин не за призначенням.

Машина повинна бути розроблена та вироблена з урахуванням запобігання можливості її неналежного використання, якщо таке використання може спричинити виникнення ризику. Якщо це доцільно, в інструкціях на підставі досвіду необхідно звернути увагу користувача на можливі, але недопустимі способи застосування машин;

4) під час розроблення та вироблення машин необхідно враховувати скрутність і обмеженість рухів оператора внаслідок необхідного або передбаченого застосування засобів індивідуального захисту;

5) машини повинні бути укомплектовані всім спеціалізованим обладнанням і приладдям для безпечного налагодження, технічного обслуговування та експлуатації.

3. Матеріали, які застосовують для вироблення машини, та вироби, які використовують або виготовляють під час її застосування, не повинні становити загрози для безпеки або здоров'я людей.

Зокрема, якщо використовуються рідини, машина повинна бути розроблена і вироблена з убезпеченням процесів заповнення, використання, випорожнення або утилізації.

4. Машини повинні постачатися з придатним для виконання робіт вбудованим освітленням у разі, коли незважаючи на нормальну інтенсивність загального освітлення, його брак може спричинити небезпеку.

Машини повинні бути розроблені і вироблені так, щоб внаслідок освітлення не виникали затінки, здатні завадити роботі, подразнюючі осліплюючі відблиски та небезпечні стробоскопічні ефекти на рухомих частинах.

Місця розташування внутрішніх частин, які потребують часткої перевірки і налагодження, та зони обслуговування повинні мати прийнятне освітлення.

5. Машини або всі їх складові частини повинні бути:

придатними для безпечного маніпулювання і транспортування;

виробленими або упакованими так, щоб їх зберігання могло бути безпечним і без пошкоджень.

Під час транспортування машин та/або їх складових частин повинна бути виключена можливість несподіваних рухів або небезпек, спричинених втратою стійкості, за умови поведіння з машинами та/або їх складовими частинами відповідно до інструкцій.

Якщо вага, розміри, форма машини або її складових частин унеможливають їх переміщення вручну, машина або відповідна її складова частина повинна бути:

обладнана спеціальним приладдям для приєднання підйимального механізму; або

такої конструкції, яка дає змогу обладнати машину таким приладдям;

або такої форми, що дає змогу легко приєднати звичайне піднімальне приладдя.

Якщо машини або їх складові частини призначені для переміщення вручну, вони повинні бути здатними легко пересуватись або обладнаними приладдям для їх безпечного перенесення та пересування.

Для маніпулювання потенційно небезпечними інструментами та/або частинами машини, навіть невеликої ваги, повинні бути вжиті спеціальні заходи.

6. У передбачуваних умовах застосування дискомфорт, в тому, фізичні та психологічні стреси оператора повинні бути знижені до мінімально можливого рівня з огляду на такі принципи ергономіки:

врахування можливих фізичних розмірів оператора, його сили і витривалості;

забезпечення достатнього простору для рухів частин тіла оператора;

унікнення встановлення фіксованої продуктивності;

унікнення необхідності спостереження, яке вимагає тривалої зосередженості;

пристосування системи взаємодії "людина - машина" до передбачуваних характеристик операторів.

7. Робоче місце оператора повинне бути розроблене та вироблене так, щоб уникнути будь-яких ризиків, пов'язаних з викидами газів та/або браком кисню.

Якщо машина призначена для застосування в небезпечному середовищі, яке загрожує безпеці і здоров'ю оператора, або машини самі спричиняють створення небезпечного середовища, повинні бути передбачені адекватні засоби для забезпечення створення належних умов праці і захисту від передбачуваних небезпек.

У разі необхідності робоче місце повинне бути споряджено кабіною, придатною для розміщення оператора, яка розроблена, вироблена та/або обладнана для задоволення зазначених в [абзацах першому і другому](#) цього пункту вимог. Вихід повинний забезпечувати швидку евакуацію. Крім того, у разі необхідності аварійний вихід повинен бути передбачений в іншому напрямку, ніж напрямок звичайного виходу.

8. У разі необхідності і коли це дозволяють умови праці, робоче місце, якщо воно є невід'ємною частиною машини, повинне передбачати можливість встановлення сидіння.

Якщо робота виконується сидячи і робоче місце є невід'ємною частиною машини, сидіння оператора повинне постачатися разом з машиною.

Сидіння оператора повинне забезпечувати йому стійке положення. Крім того, сидіння і відстань від пристроїв керування повинні бути пристосовуваними до фізичних характеристик оператора.

Якщо машина зазнає вібрацій, сидіння оператора повинне бути розроблене і вироблене таким чином, щоб зменшувати до найнижчого обґрунтовано можливого рівня вібрацію, яка діє на оператора. Кріплення сидіння повинне витримувати усі навантаження, які можуть на нього діяти. Якщо ноги оператора не спираються на підлогу, необхідно передбачити опори для ніг, покриті матеріалом, що запобігає проковзуванню.

Системи керування машинами

9. Системи керування машинами повинні бути розроблені і вироблені таким чином, щоб запобігати виникненню небезпечних ситуацій. Насамперед вони повинні бути розроблені і вироблені таким чином, щоб:

могли витримувати передбачувані робочі навантаження та вплив зовнішніх факторів;
збої в роботі комп'ютерного обладнання або програмного забезпечення не призводили до небезпечних ситуацій;

помилки в логіці системи керування не призводили до небезпечних ситуацій;
розумно передбачувані помилки людини (оператора) під час експлуатації не призводили до небезпечних ситуацій.

Особливу увагу необхідно приділити таким моментам:

машини не повинні запускатися неочікувано;
параметри машин не повинні змінюватися неконтрольовано, якщо такі зміни можуть призвести до небезпечних ситуацій;

зупиненню машини ніщо не повинне заважати після подачі команди на зупинку;
жодні рухомі частини машини або деталі, утримувані машиною, не повинні випадати або викидатися;

автоматична або ручна зупинка рухомих частин незалежно від їх положення повинна бути безперешкодною;

захисні пристрої повинні постійно зберігати свою повну дієздатність або давати команду на зупинку;

пов'язані з безпекою частини системи керування повинні застосовуватися послідовно щодо всієї змонтованої машини та/або незавершеної машини.

Для безпроводного керування у разі неотримання правильних сигналів керування, зокрема у разі втрати зв'язку, повинна бути активована автоматична зупинка.

10. Пристрої керування машинами повинні бути:

чітко видимі і розпізнавані з використанням, якщо це прийнятно, піктограм;
розташовані так, щоб уможливлювати безпечне, безсумнівне, швидке та однозначне виконання дій;

розроблені так, щоб рух органу керування був узгодженим з відповідною функцією машини;

розташовані за межами небезпечних зон, за винятком, якщо це необхідно, певних органів керування машиною, таких як кнопка "аварійний стоп", підвісний пульт керування;

розташовані так, щоб їх використання не спричиняло додаткових ризиків;

розроблені або захищені так, щоб бажаний результат у разі виникнення небезпеки міг бути досягнутим лише через усвідомлену дію;

вироблені так, щоб мати змогу витримувати передбачувані навантаження. Особливу увагу необхідно звернути на засоби аварійної зупинки, які можуть зазнати значних навантажень.

У разі коли пристрій керування машиною розроблено та вироблено для виконання різних операцій, тобто не для якоїсь однієї дії, дія, що підлягає виконанню, повинна бути чітко відображена (продемонстрована) та підлягати підтвердженню, якщо це необхідно.

Органи керування машиною повинні бути встановлені так, щоб їх розташування, робочий хід та протидія були з урахуванням принципів ергономіки сумісні з виконуваними операціями.

11. Машини з метою убезпечення керування ними повинні бути обладнані необхідними пристроями індикації. Оператору повинна бути забезпечена можливість розпізнавання їх з місця керування.

У разі наявності в машині більш як одного місця керування машиною система керування повинна бути розроблена таким чином, щоб користування одним з них запобігало можливості використання інших, за винятком пристроїв керування зупинкою та аварійними зупинками.

З кожного місця керування оператору повинна бути забезпечена можливість переконатися, що у небезпечних зонах відсутня жодна людина, або система керування повинна бути спроектована і вироблена таким чином, щоб запуск був неможливий, якщо хтось перебуває у небезпечній зоні. Якщо це неможливо, система керування повинна бути сконструйована і вироблена таким чином, щоб перед пуском машини подавався звуковий та/або візуальний попереджувальний сигнал. Незахищеним особам повинна бути надана можливість залишити небезпечну зону або запобігти запуску машини.

У разі необхідності повинні бути передбачені засоби для забезпечення керування машиною лише з місць керування, розміщених в одній або більше заздалегідь визначених зонах чи місцях.

Якщо машина має два або більше місць керування, кожне з них повинне бути обладнано усіма необхідними органами керування для того, щоб оператори не заважали один одному або не ставили один одного у небезпечну ситуацію.

12. Пуск машини повинен бути можливим лише після навмисного приведення в дію призначеного для цього пристрою керування.

Зазначена вимога також діє у разі:

повторного запуску машини після зупинення незалежно від причини;
суттєвої зміни умов роботи.

Однак повторний запуск машини або зміна умов роботи можуть виконуватися у разі навмисного приведення в дію іншого, ніж призначеного для пуску, пристрою керування, за умови, що це не призведе до виникнення небезпечної ситуації.

Для машин, що працюють в автоматичному режимі, запуск, повторний запуск після зупинення або зміна умов роботи можуть відбуватися без втручання оператора за умови, що це не призводить до виникнення небезпечної ситуації.

Якщо машина має кілька органів керування її пуском, внаслідок чого оператори можуть спричинити небезпеку один для одного, повинні бути встановлені додаткові пристрої керування для запобігання таким ризикам. Якщо для убезпечення необхідно, щоб запуск та/або зупинка виконувалися у певній послідовності, повинні бути влаштовані пристрої керування, які забезпечують виконання таких операцій в належній послідовності.

13. Зупинення машини здійснюється пристроями нормальної (звичайної), експлуатаційної або аварійної зупинки, для чого:

1) кожна машина повинна бути обладнана пристроєм керування для безпечного здійснення повної зупинки.

Кожне робоче місце повинно бути обладнане пристроєм керування для зупинки деяких або всіх функцій машини залежно від виду існуючої небезпеки таким чином, щоб машина стала безпечною.

Керування зупинкою машини повинне мати пріоритет перед керуванням пуску.

Як тільки машина або її небезпечна функція зупинені, енергопостачання відповідних приводів повинне бути відключено;

2) якщо з експлуатаційних міркувань необхідно, щоб керування зупинкою не спричиняло відключення постачання енергії до приводу, умови зупинення повинні контролюватися і підтримуватися;

3) кожна машина повинна бути обладнана одним або кількома пристроями аварійної зупинки, здатними запобігти наявній або ймовірній небезпеці. Виняток становлять:

машини, в яких пристрій аварійної зупинки не зменшує ризик тому, що не зменшує часу зупинення, або не дає змогу вжити відповідних заходів до запобігання цьому ризику; переносні ручні машини та/або керовані вручну машини.

Пристрій аварійної зупинки повинен:

мати чітко розпізнавані, ясно видимі та швидкодоступні органи керування;

зупиняти небезпечний процес якнайшвидше, без створення додаткових ризиків;

запускати певні запобіжні рухи або дозволяти їх запуск, якщо це необхідно.

Після припинення безпосередньої дії на органи керування пристроєм аварійної зупинки і подачі команди на зупинку, ця команда повинна підтримуватися органом керування пристроєм аварійної зупинки через його фіксацію до скасування команди спеціальною дією. Повинне унеможлиблюватися включення пристрою аварійної зупинки без подачі команди на зупинку. Вивільнення (розфіксування) органом керування пристроєм аварійної зупинки повинне бути можливим тільки за умови цілеспрямованої дії та не повинне відновлювати роботу машини, а тільки давати можливість такого відновлення.

Функція аварійної зупинки повинна бути доступною та перебувати в робочому стані протягом усього часу незалежно від режиму роботи.

Пристрої аварійної зупинки повинні доповнювати інші запобіжні заходи, але не замінювати їх;

4) комплекси машин (машини або їх складові частини, призначені для сумісної роботи) повинні бути розроблені і вироблені так, щоб пристрої керування зупинкою, у тому числі аварійною, зупиняли не тільки саму машину, але і усе пов'язане з нею обладнання, якщо продовження його роботи може становити небезпеку.

14. Обраний режим керування або роботи повинен мати пріоритет перед усіма іншими режимами керування або роботи, за винятком аварійної зупинки.

Якщо машина розроблена і вироблена так, що допускає застосування у кількох режимах керування або роботи, які вимагають різних захисних заходів та/або виробничих циклів, вона повинна бути обладнана селектором режимів, який повинен фіксуватись у кожному положенні. Кожне положення селектора повинне бути чітко розпізнаване і відповідати одному з режимів керування або роботи.

Селектор може бути замінено іншим способом вибору режиму керування або роботи, який обмежує виконання певних функцій машини для певних категорій операторів.

Якщо під час виконання певних операцій необхідно, щоб машина працювала із зміщеними та/або усунутими огорожами та вимкненими захисними пристроями, селектор режимів керування або роботи повинен водночас:

вимикати усі інші режими керування або роботи;

дозволяти виконання небезпечних функцій тільки за умови постійної дії на пристрій керування;

дозволяти виконання небезпечних функцій тільки за умови зменшеного ризику та запобігання небезпекам від пов'язаних наслідків;

запобігати виконанню будь-яких небезпечних функцій внаслідок навмисної або ненавмисної дії на датчики машини.

Якщо зазначені чотири умови не можуть бути виконані одночасно, селектор режиму керування або роботи повинен активувати інші захисні засоби, розроблені і вироблені для забезпечення зони втручання оператора.

Додатково оператор повинен мати змогу керувати роботою частин, з якими він працює, з пульта керування.

15. Перерва, поновлення після перерви або будь-якого виду коливання енергоживлення машини не повинні призводити до небезпечних ситуацій.

Особливу увагу необхідно приділяти таким моментам:

машина не повинна запускатися неочікувано;

параметри машини не повинні неконтрольовано змінюватися, якщо такі зміни можуть призвести до виникнення небезпечної ситуації;

не повинно виникати перешкод для зупинення машини, якщо команда на зупинку вже подана;

жодна рухома частина машини або предмет, який вона утримує, не повинні випадати або викидатися;

автоматичне або ручне зупинення будь-яких рухомих частин машини повинне виконуватися безперешкодно;

захисні пристрої повинні у повному обсязі зберігати робочий стан або давати команду на зупинку.

Захист від механічних небезпек

16. Машини і їх компоненти та з'єднання повинні достатньою мірою бути стійкими для уникнення перекидання, падіння або некерованих рухів під час транспортування, складання, демонтажу та будь-яких інших дій, пов'язаних з машиною.

Якщо форма самої машини чи її призначене встановлення не забезпечують достатньої стійкості, необхідно передбачити відповідні кріпильні засоби та зазначити про це в інструкції.

17. Всі складові частини машини та їх механічні з'єднання повинні бути здатні витримувати навантаження, яким вони піддаються під час застосування.

Довговічність застосованих матеріалів повинна відповідати характеристикам робочого середовища, передбаченого виробником або його уповноваженим представником, особливо стосовно явищ втоми, старіння, корозії та абразивного зношування.

В інструкції з експлуатації машини зазначаються необхідні для її безпечної експлуатації види перевірок і обслуговування та періодичність їх проведення. У разі потреби слід зазначити швидкозношувані складові частини та компоненти машини і критерії їх заміни.

Якщо, незважаючи на вжиті заходи, залишається ризик розриву або руйнування компонентів машин, вони повинні бути змонтовані, розташовані та/або захищені таким чином, щоб у разі руйнування їх фрагменти і уламки не розкидалися, запобігаючи таким чином небезпечній ситуації.

Як жорсткі, так і гнучкі трубопроводи для рідин, особливо ті, що працюють під тиском, повинні витримувати передбачувані внутрішні і зовнішні навантаження та бути надійно закріплені та/або захищені для забезпечення запобігання ризику внаслідок розриву.

Якщо оброблюваний матеріал подається до інструмента машини автоматично, з метою запобігання ризику для людей повинні бути виконані такі умови:

перед контактом заготовки з інструментом, останній повинен бути у своєму нормальному робочому стані;

під час початку роботи інструмента та/або у разі його зупинення (навмисного чи випадкового) рухи подачі та цього інструмента машини повинні бути скоординованими.

18. Для запобігання небезпекам від випадання або викидання предметів із машини повинні бути вжиті застережні заходи.

19. Доступні частини машини, наскільки це дозволяє їх призначення, не повинні мати гострих кромek, гострих кутів та шорсткуватих поверхонь, здатних спричинити травмування.

20. Якщо машина призначена для виконання кількох різних операцій з ручним переміщенням оброблюваного матеріалу між операціями (комбінована машина), така машина повинна бути розроблена та вироблена так, щоб робити можливим застосування кожного елемента окремо від інших елементів, що створюють ризик для незахищених осіб.

Для цього повинні бути передбачені незалежні пуск та зупинка будь-якої з незахищених частин комбінованої машини.

21. Якщо машина призначена для виконання операцій за різних робочих режимів, така машина повинна бути розроблена та вироблена так, щоб вибір і налагодження зазначених режимів могли здійснюватися безпечно та надійно.

22. Рухомі частини машини повинні бути розроблені та вироблені з недопущенням виникнення контакту, який може призвести до нещасного випадку або, якщо ризик залишається, повинні бути встановлені огорожі чи захисні пристрої.

Для запобігання випадковому блокуванню працюючих рухомих частин машини повинні бути вжиті всі необхідні заходи. Якщо, незважаючи на вжиті заходи, таке блокування може статися, необхідно у разі потреби передбачити спеціальні захисні пристрої та інструменти, які забезпечать можливість безпечного розблокування машини.

Інструкції та у разі можливості позначення на машинах повинні визначати такі спеціальні захисні пристрої і правила їх використання.

23. Огорожі або захисні пристрої, які розроблені для захисту від ризиків, спричинених рухомими частинами машини, повинні обиратися залежно від типу ризику. Для полегшення вибору необхідно застосовувати такі настанови:

1) огорожі, розроблені для захисту людей від небезпек, спричинених рухомими частинами трансмісії, повинні бути:

стаціонарними огорожами відповідно до [підпункту 1 пункту 26](#) цих вимог або блокувальними рухомими огорожами відповідно до [підпункту 2 пункту 26](#) цих вимог.

Блокувальні рухомі огорожі слід застосовувати, якщо передбачається частий доступ до рухомих частин трансмісії;

2) огорожі або захисні пристрої, розроблені для захисту людей від небезпек, пов'язаних з рухомими частинами машини, безпосередньо задіяними у робочому процесі, повинні бути:

стаціонарними огорожами відповідно до [підпункту 1 пункту 26](#) цих вимог або блокувальними рухомими огорожами відповідно до [підпункту 2 пункту 26](#) цих вимог, або захисними пристроями згідно з [пунктом 27](#) цих вимог, або комбінацією наведених вище засобів.

Проте, якщо певні рухомі частини машини, які безпосередньо задіяні в робочому процесі, неможливо зробити повністю недоступними під час роботи, оскільки операції потребують втручання оператора, такі частини повинні бути оснащені:

стаціонарними огорожами або блокувальними рухомими огорожами, які запобігають доступу до тих компонентів рухомих частин, які не використовуються у робочому процесі;

регульованими огорожами відповідно до [підпункту 3 пункту 26](#) цих вимог, які обмежують доступ до тих компонентів рухомих частин, які потребують доступу.

24. Якщо частину машини зупинено, будь-яке відхилення від стану зупинки за будь-яких обставин інших, ніж дія пристрою керування машиною (неконтрольований рух), повинне бути відвернене або бути таким, щоб не створювати небезпеки.

25. Огорожі та захисні пристрої повинні відповідати таким загальним вимогам:

мати міцну конструкцію;
бути надійно закріпленими на місці;
не створювати додаткових небезпек;
не допускати можливості їх легкого обминання чи виведення з ладу;
бути розміщені на відповідній відстані від небезпечної зони;
чинити мінімальні перешкоди нагляду за виробничим процесом;
давати змогу виконувати основні роботи щодо встановлення та/або заміни інструментів та технічного обслуговування, обмежуючи доступ виключно до зони, де повинна бути виконана робота, та, якщо це можливо, без демонтажу огорожі або приведення до неробочого стану захисного пристрою.

Крім того, огорожі повинні, там де це можливо, захищати від викидання або випадання матеріалів або предметів та від викидів, утворюваних машиною.

26. Додатково огорожі повинні задовольняти спеціальним вимогам, а саме:

1) стаціонарні огорожі повинні:

закріплюватися пристроями, що можуть відкриватися або зніматися лише із застосуванням інструментів;

по можливості бути нездатними утримувати рівновагу без пристроїв їх кріплення;

пристрої їх кріплення повинні залишатися закріпленими на огорожі або машині, якщо огорожу знято;

2) блокувальні рухомі огорожі повинні:

наскільки це можливо, залишатися прикріпленими до машини після їх відчинення;

бути розробленими та виробленими так, щоб їх можна було встановити тільки шляхом навмисної дії.

Блокувальні рухомі огорожі повинні бути з'єднані з блокувальним пристроєм так, щоб:

запобігати запуску небезпечних функцій машини, поки вони не переведені в стан "зачинено";

подавати команди на зупинку кожного разу, коли вони виводяться із стану "зачинено".

Якщо у оператора є можливість досягнути небезпечної зони до зникнення ризику, спричиненого небезпечними функціями машини, рухомі огорожі на додаток до блокувального пристрою повинні бути з'єднані з пристроєм запирання огорожі, який:

унемоżliвлює запуск небезпечних функцій машини, поки огорожа не буде зачиненою і заблокованою;

утримує огорожу зачиненою і заблокованою до припинення ризику травмування через небезпечні функції машини.

Блокувальні рухомі огорожі повинні бути розроблені таким чином, щоб відсутність або несправність одного з компонентів таких огорож запобігала запуску або призводила до зупинки небезпечних функцій машини;

3) регульовані огорожі для обмеження доступу до необхідних для роботи зон з рухомими частинами машини повинні:

мати автоматичне чи ручне регулювання залежно від типу виконуваних робіт;

надавати можливість легкого регулювання без застосування інструмента.

27. Захисні пристрої повинні бути розроблені та вбудовані до системи керування машиною так, щоб:

рухомі частини машини не могли розпочинати рух, якщо вони перебувають у межах досяжності оператора;

люди не могли торкатися рухомих частин машини, поки частини рухаються; та

відсутність або несправність одного з компонентів захисного пристрою запобігала запуску або призводила до зупинки рухомих частин машини.

Захисні пристрої повинні регулюватися виключно шляхом навмисної дії.

Ризики від інших небезпек

28. Якщо машина має електричне живлення, вона повинна розроблятися, вироблятися та бути обладнана таким чином, щоб усі небезпеки електричного походження були або могли бути відвернені.

До машин повинні застосовуватися вимоги щодо безпечності, встановлені [Технічним регламентом низьковольтного електричного обладнання](#), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 29 жовтня 2009 р. № 1149 (Офіційний вісник України, 2009 р., № 83, ст. 2822). Проте зобов'язання щодо оцінки відповідності і введення в обіг та/або в експлуатацію машин стосовно електричних небезпек регулюються виключно [Технічним регламентом безпеки машин](#).

29. Машини повинні бути розроблені та вироблені із запобіганням або обмеженням накопичення потенційно небезпечних електростатичних зарядів та/або бути обладнані системою їх розрядження.

30. Машини, які приводяться в дію від неелектричного джерела енергії, повинні бути розроблені, вироблені та обладнані для уникнення будь-яких потенційних ризиків, пов'язаних з такими джерелами енергії.

31. Помилки, які можуть бути зроблені під час з'єднання або від'єднання певних частин машини і які можуть стати джерелом ризику, повинні унеможливлюватися конструкцією та виробленням таких частин або, якщо це виконати неможливо, шляхом нанесення попереджувальної інформації на самі частини та/або їх корпуси.

Якщо для уникнення ризику від рухомих частин машини повинен бути відомий напрямок їх руху, він повинен позначатися на таких рухомих частинах та/або їх корпусах.

У разі необхідності в інструкціях повинна надаватися додаткова інформація про зазначені ризики.

Якщо помилкове з'єднання може бути джерелом ризику, неправильне виконання з'єднання повинно унеможливлюватися конструкцією або, якщо це виконати неможливо, шляхом нанесення попереджувальної інформації на елементи для з'єднання та у разі необхідності на засоби з'єднання.

32. Повинні бути вжиті заходи для усунення будь-якого ризику ушкодження від контакту чи близькості до частин машини або речовин з високою або дуже низькою температурою, а також передбачені необхідні заходи щодо уникнення або запобігання ризику від викиду гарячих чи занадто холодних речовин.

33. Машини повинні бути розроблені та вироблені таким чином, щоб уникати будь-якого ризику загоряння чи надмірного нагрівання, обумовленого самими машинами або газами, рідинами, пилом, випаровуваннями чи іншими речовинами, які виробляються або використовуються машинами.

34. Машини повинні бути розроблені та вироблені таким чином, щоб уникати будь-якого ризику вибуху, обумовленого самими машинами або газами, рідинами, пилом, випаровуваннями чи іншими речовинами, які виробляються або використовуються машинами.

Стосовно ризику вибуху внаслідок експлуатації машин у потенційно вибухонебезпечному середовищі вони повинні відповідати іншим відповідним технічним регламентам.

35. Машини повинні бути розроблені та вироблені таким чином, щоб ризики від створюваного ними акустичного шуму зменшувалися до найнижчого рівня з урахуванням рівня технічного прогресу та існуючих засобів зниження шуму, зокрема в місці його виникнення.

Рівень створюваного шуму може бути оцінений на підставі порівняльних даних створюваного шуму для аналогічних машин.

36. Машини повинні бути розроблені та вироблені таким чином, щоб ризики внаслідок створюваних машинами вібрацій зменшувалися до найнижчого рівня з урахуванням рівня технічного прогресу та існуючих засобів зменшення вібрації, зокрема в місці її виникнення.

Рівень створюваної вібрації може бути оцінений на підставі порівняльних даних створюваної вібрації для аналогічних машин.

37. Небажане випромінювання від машин повинне бути виключено або знижено до рівня, який не завдає шкідливого впливу на людей.

Усе робоче іонізуюче випромінювання повинне бути обмежено до найнижчого рівня, достатнього для належного виконання визначених функцій машини під час налагодження, роботи та чищення. Якщо ризик існує, повинні бути вжиті необхідні захисні заходи.

Усе робоче неіонізуюче випромінювання під час налагоджування, роботи та чищення необхідно обмежити до рівнів, які не завдають шкідливого впливу на людей.

38. Машини повинні бути розроблені та вироблені таким чином, щоб зовнішнє випромінювання не заважало їх роботі.

39. Якщо в машинах застосовується лазерне обладнання, воно повинне бути розроблене та вироблене з унеможливленням будь-якого випадкового випромінювання і захищене так, щоб пряме, відбите або розсіяне та вторинне випромінювання не створювало загрози здоров'ю людей. Оптичні пристрої для догляду або регулювання лазерного обладнання машини не повинні викликати ризику для здоров'я від впливу лазерних променів.

40. Машини повинні бути розроблені та вироблені таким чином, щоб можна було уникнути ризику вдихання, проковтування, контакту із шкірою, очима, слизовими оболонками та проникнення через шкіру небезпечних матеріалів і речовин, які виробляються цими машинами.

Якщо такі ризики не можуть бути усунені, машини повинні бути обладнані так, щоб небезпечні матеріали і речовини можна було зібрати до контейнерів, видалити, осадити шляхом змивання водою, відфільтрувати або обробити іншим придатним методом.

Якщо машини під час нормальної роботи повністю не закриті, пристрої для збирання та/або видалення речовин повинні бути розташовані так, щоб діяти найбільш ефективно.

41. Машини повинні бути розроблені, вироблені або обладнані засобами щодо запобігання замиканню людей усередині машини або, якщо це виконати неможливо, засобами виклику допомоги.

42. Частини машин, де особи можуть пересуватись або стояти, повинні бути розроблені та вироблені таким чином, що запобігали можливості проковзування, спотикання або падіння на цих частинах або з них.

У разі необхідності такі частини машин повинні бути обладнані поручнями, що встановлені для користувачів та забезпечують їм можливість утримувати свою рівновагу.

43. Машини, що потребують захисту від впливу блискавок під час експлуатації, повинні бути обладнані системою для відведення отриманого електричного заряду в землю.

Технічне обслуговування машин

44. Місця регулювання та технічного обслуговування машин повинні бути розташовані за межами небезпечних зон. Вони повинні надавати можливість виконання робіт з регулювання, технічного обслуговування, ремонту, очищення та сервісних операцій при зупиненій машині.

Якщо одна або більше із зазначених в [абзаці першому](#) цього пункту умов не можуть бути реалізовані з технічних причин, повинні бути вжиті заходи, щоб ці роботи виконувалися безпечно згідно з [пунктом 14](#) цих вимог.

Для автоматичних та у разі потреби інших типів машин виробник повинен передбачити засоби приєднання для підключення приладу функціональної діагностики.

Повинне бути забезпечено легке і безпечне демонтування та заміна частин автоматичних машин, які підлягають частій заміні. Доступ до таких частин повинен давати змогу проводити ці операції необхідними технічними засобами згідно з розробленою робочою методикою.

45. Машини повинні бути розроблені та вироблені таким чином, щоб був передбачений безпечний доступ до всіх зон, де може мати місце процес налагодження під час роботи, регулювання та технічного обслуговування.

46. Машини повинні бути обладнані засобами від'єднання їх від усіх джерел енергії. Такі засоби від'єднання повинні бути чітко позначені. Вони повинні бути здатні до блокування, якщо відновлення приєднання може створити загрозу для людей. Необхідно також передбачити можливість блокування зазначених засобів у разі, коли оператор з будь-якого місця, до якого він має доступ, не може перевірити, що джерело енергії ще від'єднано.

Якщо машини придатні для підключення до електромережі за допомогою штепсельної вилки, то від'єднання вилки є достатнім за умови, що оператор може перевірити з будь-якого місця, до якого він має доступ, що вилка від'єднана.

Після від'єднання живлення будь-яка залишкова або накопичена в електричних колах машини енергія повинна мати можливість розсіювання без створення ризику для людей.

Як виняток до зазначених в [абзаці першому](#) цього пункту вимог, певні кола енергоживлення можуть залишатися приєднаними до своїх джерел живлення, наприклад, з метою утримання частин, захисту інформації, внутрішнього освітлення тощо. У такому разі повинні бути вжиті спеціальні заходи до забезпечення оператора.

47. Машини повинні бути розроблені, вироблені та обладнані таким чином, щоб необхідність втручання оператора була обмежена.

Якщо втручання оператора уникнути неможливо, виконання таких робіт повинне бути легким і безпечним.

48. Машини повинні бути сконструйовані та вироблені таким чином, щоб очищення внутрішніх частин, які містять небезпечні речовини або препарати, було можливе без проникнення усередину машин. Будь-яке необхідне розблокування також повинне бути можливе ззовні машини.

Якщо проникнення в машину уникнути неможливо, вона повинна бути розроблена та вироблена таким чином, щоб проводити очищення можна було безпечно.

Інформація

49. Інформація чи застереження на машинах повинні надаватися переважно у формі символів і піктограм, що легко сприймаються. Будь-яка письмова або усна інформація чи застереження повинні бути складені українською мовою.

50. Інформація, необхідна для керування машиною, повинна бути викладена однозначно і бути легко зрозумілою.

Інформація не повинна бути надмірною, щоб не переобтяжувати оператора.

Інформаційний пристрій (візуальний дисплей або інший інтерактивний пристрій) як засіб зв'язку між оператором і машиною повинен бути легко зрозумілим і простим для використання.

51. Якщо збій у роботі машини, що не перебуває під наглядом, може загрожувати безпеці та здоров'ю людей, машина повинна бути обладнана пристроями попередження про небезпеку, зокрема пристроями світлової або звукової сигналізації.

Якщо машини обладнані пристроями попередження про небезпеку, їх сигнали повинні бути однозначними та легко сприйматися. Оператору повинна бути забезпечена можливість постійного контролю за роботою таких пристроїв.

Кольори та сигнали безпеки, що використовуються на робочих місцях машин, повинні відповідати вимогам [Технічного регламенту знаків безпеки і захисту здоров'я працівників](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2009 р. № 1262 (Офіційний вісник України, 2009 р., № 92, ст. 3118).

52. Якщо, незважаючи на всі вжиті заходи до забезпечення безпеки, передбачені під час проектування, а також запобіжні та додаткові захисні заходи ризику залишаються, повинні бути передбачені необхідні засоби застереження, зокрема пристрої попередження про небезпеку.

53. Усі машини повинні мати видиме, розбірливе та незмивне маркування, яке містить такі мінімальні дані:

найменування та місцезнаходження виробника та в разі необхідності його уповноваженого представника;

найменування машини;

маркування національним знаком відповідності з [пунктом 23 Технічного регламенту безпеки машин](#);

позначення серії або типу;

серійний номер (за наявності);

рік вироблення, тобто рік, у якому виробничий процес завершено.

Заборонено під час маркування національним знаком відповідності зазначати попередню або наступну дату.

Крім того, якщо машина розроблена для застосування у потенційно вибухонебезпечному середовищі, на ній повинне бути нанесене відповідне маркування.

На машині також повинна бути нанесена повна інформація про її тип, суттєва для безпечного застосування машини. Така інформація наведена у [пункті 49](#) цих вимог.

Якщо під час експлуатації машини її частину необхідно переміщувати за допомогою підйимального обладнання, дані про масу та місце стропування цієї частини повинні бути позначені чітко, незмивно та бути легко зрозумілими.

54. До кожної машини повинні надаватись інструкції, що викладені українською мовою.

Інструкції, що супроводжують машини, повинні бути оригіналами інструкцій або перекладами оригіналів інструкцій. При цьому переклад повинен супроводжуватися оригіналом інструкції.

Як виняток, інструкції з технічного обслуговування, призначені для спеціалізованого персоналу, залученого виробником або його уповноваженим представником, можуть складатися тільки однією з мов, зрозумілою для спеціалізованого персоналу.

55. Інструкції, що супроводжують машини, повинні розроблятися відповідно до таких принципів:

інструкції з експлуатації повинні бути розроблені українською мовою. Слова “оригінал інструкції” повинні зазначатися тільки в мовній версії, яка завірена виробником або його уповноваженим представником;

якщо не існує оригіналу інструкції, складеної українською мовою, її переклад на українську мову повинен надати виробник або його уповноважений представник, або постачальник машини в Україні. Переклад інструкції повинен мати напис “Переклад інструкції з оригіналу”;

зміст інструкції повинен охоплювати не лише призначене застосування машини, але також враховувати будь-яке обґрунтовано передбачуване застосування машин не за призначенням;

якщо передбачено, що машина може використовуватися непрофесійними операторами, формулювання і викладення інструкції з експлуатації повинне враховувати рівень загальної освіти і практичного досвіду, який можна обґрунтовано припускати стосовно таких користувачів.

56. Інструкція, що супроводжує машину, повинна містити у разі потреби принаймні таку інформацію:

повне найменування і місцезнаходження виробника або його уповноваженого представника;

позначення серії або типу машини таке ж саме, як і нанесене відповідно до [пункту 53](#) цих вимог на самій машині, крім серійного номера;

декларацію про відповідність або документ, в якому викладено її зміст, із зазначенням характеристик машини; наявність серійного номера машини і підпису в цій декларації обов’язкова;

загальний опис машини;
креслення, схеми, описи і пояснення, необхідні для експлуатації, обслуговування та ремонту машини і для перевіряння правильності її функціонування;
опис робочого (робочих) місця (місць) оператора;
опис застосування машини за призначенням;
попередження щодо неприпустимих видів використання машини, що, як свідчить досвід, можуть мати місце;
правила складання, встановлення та приєднання, в тому числі креслення, схеми та засоби приєднання і опис шасі або устаткування, на яких машина повинна монтуватися;
вказівки щодо встановлення та складання для зменшення шуму або вібрації;
порядок введення в експлуатацію та порядок експлуатації машини і, якщо це необхідно, настанову щодо навчання операторів;
опис залишкових ризиків, які існують, незважаючи на заходи щодо забезпечення безпеки, передбачені під час проектування, а також захисні та додаткові запобіжні заходи;
опис заходів безпеки, які повинні бути вжиті користувачем, у тому числі необхідність застосування засобів індивідуального захисту;
основні характеристики інструментів, які можуть бути встановлені на машині;
умови, за яких машина зберігає стійкість під час експлуатації, транспортування, збирання, демонтування в разі виведення з експлуатації, під час випробувань та передбачуваних відмов;
правила убезпечення операцій транспортування, маніпулювання та зберігання, які повинні враховувати масу машини та її частин, що зазвичай транспортуються окремо;
опис дій, які слід виконувати у разі настання нещасних випадків або аварії;
опис дій, які треба застосувати для безпечного розблокування машини в разі, коли спрацював блокувальний пристрій;
опис операцій регулювання та технічного обслуговування, які слід виконувати користувачеві, та заходи профілактичного технічного обслуговування, яких необхідно дотримуватися;
правила безпечного регулювання і обслуговування, у тому числі запобіжні заходи, яких слід вживати під час виконання цих операцій;
специфікації запасних частин, які застосовуються, якщо вони мають вплив на здоров'я та безпеку операторів;
у разі, коли машина може бути джерелом неіонізуючого випромінювання, яке може завдати шкоди людям, зокрема з імплантованими активними або неактивними медичними приладами, інформацію про випромінювання, яке діє на оператора та інших людей у зоні впливу;
про поширення шуму у повітрі, а саме:
- значення еквівалентного А-зваженого рівня звукового тиску поширюваного шуму на робочому місці, якщо він перевищує 70 дБ(А); у разі, коли воно не перевищує 70 дБ(А), це повинне бути зазначене;
- пікове значення С-зваженого миттєвого рівня звукового тиску на робочому місці, якщо він перевищує 63 Па (130 дБ відносно 20 мкПа);
- значення А-зваженого рівня звукової потужності шуму машини, якщо А-зважений рівень звукового тиску на робочому місці перевищує 80 дБ(А).
Зазначені показники можуть бути як виміряні конкретно для машин, про які йдеться, так і встановлені на підставі вимірювань для типових машин, технічно порівняних з машинами, які заплановано до виробництва.
Для великогабаритних машин замість А-зваженого рівня потужності звуку можна зазначати А-зважений рівень звукового тиску на конкретно визначених місцях навколо машини.
Якщо національні стандарти, зазначені у [пункті 11 Технічного регламенту безпеки машин](#), не застосовуються, рівень звуку необхідно вимірювати із застосуванням методів,

найбільш придатних для машини. Для наведених величин поширюваного звуку повинна зазначатися невизначеність цих показників. Повинні описуватися робочі умови під час вимірювань і методи вимірювання.

Якщо робоче місце (місця) не визначене або не може бути визначене, А-зважений рівень звукового тиску необхідно вимірювати на відстані 1 метра від поверхні машини та висоті 1,6 метра від підлоги або доступної площадки. Повинен бути зазначений максимальний рівень звукового тиску та місця його вимірювання.

Якщо інші технічні регламенти містять вимоги, які не зазначені в [абзацах двадцять четвертому - тридцять першому](#) цього пункту, щодо вимірювання рівня звукового тиску або рівня потужності звуку, повинні застосовуватися вимоги таких регламентів, а відповідні вимоги цього пункту не використовуються.

57. Рекламно-комерційна література не повинна суперечити інструкціям стосовно охорони здоров'я і безпеки. Рекламно-комерційна література, у якій наведені робочі характеристики машини, повинна містити таку ж саму інформацію про емісії, як і інструкції з експлуатації.

	Додаток 2 до Технічного регламенту
--	---------------------------------------

ДОДАТКОВІ ОСНОВНІ ВИМОГИ щодо безпеки та охорони здоров'я, які повинні бути виконані під час розроблення та вироблення певних типів машин

1. Ці вимоги, а також вимоги, наведені у [пунктах 21 і 22 Технічного регламенту безпеки машин](#) та у [додатку 1](#) до зазначеного Технічного регламенту, поширюються на машини, призначені для підготовки та переробки харчових, косметичних або фармацевтичних продуктів, ручні та/або керовані вручну машини, переносні кріпильні і ударні машини, машини для оброблення деревини і матеріалів з подібними фізичними характеристиками.

Машини, призначені для підготовки та переробки харчових, косметичних або фармацевтичних продуктів

2. Машини, призначені для підготовки та переробки харчових, косметичних або фармацевтичних продуктів, повинні бути розроблені та вироблені із запобіганням будь-якому ризику виникнення інфекції, захворювання або можливості зараження. При цьому необхідно дотримуватися таких вимог:

1) матеріали, які контактують або можуть контактувати з харчовими, косметичними або фармацевтичними продуктами, повинні задовольняти вимогам, зазначеним у відповідних технічних регламентах. Машини повинні бути розроблені та вироблені таким чином, щоб надавати можливість їх очищення після кожного використання. Якщо такої можливості немає, застосовуються частини, що використовуються одноразово;

2) частини обладнання, що контактують з харчовими, косметичними або фармацевтичними продуктами, не повинні вступати в реакції, виділяти або абсорбувати речовини такою мірою, щоб це могло вплинути на безпечність таких продуктів;

3) усі поверхні, що контактують з харчовими, косметичними або фармацевтичними продуктами, інші, ніж поверхні частин, що використовуються одноразово, повинні:

бути гладкими, не мати складок або щілин, де могли б накопичуватись органічні речовини, те саме стосується їх з'єднань;

бути розробленими та виробленими так, щоб зменшити наявність виступів, кутів і западин у вузлах до мінімуму;

легко чиститись і дезінфікуватись у разі потреби після зняття частин, що легко демонтуються; внутрішні поверхні повинні мати закруглення з радіусом, достатнім для забезпечення чищення;

4) рідини, гази та аерозолі, які виділяються з харчових, косметичних та фармацевтичних продуктів, так само, як і рідини для очищення, дезінфекції та миття, повинні без перешкод видалятися з машини (у разі можливості шляхом “чищення на місці”);

5) машини повинні бути розроблені та вироблені із запобіганням ризику попадання в них речовин та живих організмів, зокрема комах, або накопичення органічних речовин у зонах, які не можуть бути очищені;

6) машини повинні бути розроблені та вироблені так, щоб допоміжні речовини, небезпечні для здоров'я, зокрема мастильні речовини, не мали змоги контактувати з харчовими, косметичними або фармацевтичними продуктами. Якщо необхідно, машини повинні бути розроблені та вироблені так, щоб виконання таких вимог могло контролюватися.

3. В інструкціях до машин, що використовуються для харчової промисловості і для косметичних та фармацевтичних продуктів, повинні бути зазначені рекомендовані продукти і методи чищення, дезінфекції та миття не тільки легко доступних зон, але також зон, доступ до яких є неможливим або недоцільним.

Переносні ручні та/або керовані вручну машини

4. Переносні ручні та/або керовані вручну машини всіх типів повинні відповідати таким вимогам:

відповідно до типу машини мати опорну поверхню задовільних розмірів та достатню кількість рукояток і опор відповідної величини, розташованих так, щоб забезпечувати стійкість машини за робочих умов, визначених виробником;

якщо відпускання рукоятки недопустимо згідно з вимогами безпеки, керування пуском та зупинкою повинне бути сконструйоване так, щоб давати змогу оператору здійснювати його, не відпускаючи рукоятки, за винятком, коли це технічно неможливо або за наявності незалежного керування;

унеможливити ризики, пов'язані з випадковим запуском та/або продовженням роботи після відпущення рукоятки оператором. Якщо це технічно неможливо, повинні бути застосовані адекватні заходи;

уможливити візуальний контроль небезпечної зони і зони взаємодії інструмента з оброблюваним матеріалом.

Рукоятки переносних ручних машин повинні бути розроблені і вироблені так, щоб їх рух для запуску і зупинки машини був спрямований вперед.

5. Інструкції до переносних та керованих вручну машин всіх типів повинні містити інформацію про вібрацію від таких машин, а саме:

числове значення зваженого середньоквадратичного прискорення, що діє на рукоятках, якщо воно перевищує 2,5 метра на секунду в квадраті; у разі, коли воно не перевищує 2,5 метра на секунду в квадраті, - це повинне бути зазначено;

невизначеність вимірювання.

Такі числові значення можуть бути як виміряні конкретно для машин, про які йдеться, так і встановлені на підставі вимірювань для типових машин, технічні характеристики яких порівнювані з характеристиками машин, які плануються до виробництва.

Якщо національні стандарти, зазначені у [пункті 11 Технічного регламенту безпеки машин](#), не застосовуються, числові значення вібрації слід вимірювати за допомогою найбільш придатних для таких машин методів.

Повинні бути зазначені робочі умови проведення вимірювань і методи вимірювань або посилання на застосований національний стандарт з числа зазначених у [пункті 11 Технічного регламенту безпеки машин](#).

6. Переносні кріпильні та інші машини ударної дії додатково повинні відповідати таким вимогам:

передавання енергії на ударний елемент здійснюється через проміжний елемент, який не залишає пристрій;

пристрій, що дає змогу зробити удар, не допускає удару до встановлення машини в правильне положення з належним тиском на оброблювальний матеріал;

попереджається ненавмисний запуск машини;

здійснення удару у разі необхідності відбувається після виконання встановленої послідовності дій на пристрій дозволу і на пристрій керування;

попереджається випадковий пуск під час маніпулювань з машиною або у разі удару;

операції з навантаження і розвантаження виконуються у легкий і безпечний спосіб.

У разі потреби повинна бути забезпечена можливість оснащення машини огорожею для захисту від викидів уламків оброблювального матеріалу, а виробник машини повинен постачати відповідну огорожу.

7. Інструкції до переносних кріпильних та інших машин ударної дії додатково повинні містити інформацію про:

допоміжні пристрої і змінне обладнання, що може використовуватися з машиною;

придатні кріпильні або інші забивні елементи, що використовуються з машиною;

придатні для використання обойми (у разі потреби).

Машини, призначені для оброблення деревини або матеріалів,

за фізичними та технологічними властивостями подібними до деревини

8. Машини, призначені для оброблення деревини або матеріалів, за фізичними та технологічними властивостями подібними до деревини, повинні відповідати таким вимогам:

1) машини повинні бути розроблені, вироблені або обладнані таким чином, щоб встановлення оброблювального матеріалу та його спрямування були безпечними. Якщо заготовка на робочому столі утримується вручну, робочий стіл під час роботи повинен мати достатню стійкість та не утруднювати рух оброблювального матеріалу;

2) якщо машина застосовується в умовах, за яких існує ризик викиду оброблювального матеріалу або його частин, вона повинна бути розроблена, вироблена або обладнана з унеможливленням таких викидів, або, якщо останнє неможливе, забезпечити, щоб такі викиди не створювали загрози для оператора та/або незахищених осіб;

3) машини повинні бути обладнані автоматичним гальмом, здатним достатньо швидко зупинити інструмент, якщо існує небезпека контакту особи з інструментом під час вибігу останнього;

4) якщо інструмент встановлено в неповністю автоматизовану машину, така машина повинна бути розроблена та вироблена з унеможливленням або зменшенням ризику настання нещасного випадку.

Машини, призначені для застосування пестицидів і агрохімікатів

9. Виробник машин, призначених для застосування пестицидів і агрохімікатів, або його уповноважений представник повинен забезпечити проведення оцінки ризиків ненавмисного впливу пестицидів і агрохімікатів на навколишнє природне середовище згідно з порядком оцінки ризиків та зниження ризиків, встановленим у [пункті 21 Технічного регламенту безпеки машин](#).

Машини, призначені для застосування пестицидів і агрохімікатів, повинні бути розроблені та вироблені з урахуванням результатів оцінки ризиків, зазначених в [абзаці першому](#) цього пункту, так, щоб вони забезпечували функціонування, регулювання та обслуговування без ненавмисного впливу пестицидів та агрохімікатів на навколишнє природне середовище.

Витікання пестицидів і агрохімікатів не допускається.

10. Повинна бути передбачена можливість легкого та безпомилкового керування, контролю та негайної зупинки застосування пестицидів і агрохімікатів з робочих місць.

11. Машини, призначені для застосування пестицидів і агрохімікатів, повинні бути розроблені та вироблені таким чином, щоб їх можна було легко заповнити необхідною кількістю пестицидів і агрохімікатів і забезпечувалося легке і повне спорожнення, запобігаючи витіканню пестицидів і агрохімікатів та уникаючи забруднення джерел води під час таких операцій.

12. Машини, призначені для застосування пестицидів і агрохімікатів, повинні бути обладнані засобами легкого, точного та надійного регулювання норми застосування пестицидів і агрохімікатів.

13. Машини, призначені для застосування пестицидів і агрохімікатів, повинні бути розроблені та вироблені таким чином, щоб забезпечувати внесення пестицидів і агрохімікатів на заданих ділянках, мінімізувати їх потрапляння на інші ділянки та запобігати самовитіканню пестицидів та агрохімікатів у навколишнє природне середовище. У разі необхідності повинно забезпечуватися рівномірне та однорідне внесення пестицидів і агрохімікатів.

14. З метою перевірки відповідності відповідних частин машини положенням [пунктів 12 і 13](#) цих вимог виробник або його уповноважений представник повинен для кожного типу машин провести відповідні випробування самостійно або замовити їх проведення іншій особі.

15. Машини, призначені для застосування пестицидів і агрохімікатів, повинні бути розроблені та вироблені таким чином, щоб не було втрати пестицидів і агрохімікатів під час припинення робіт з їх внесення.

16. Машини, призначені для застосування пестицидів і агрохімікатів, повинні бути розроблені та вироблені таким чином, щоб було передбачено їх легке та ретельне очищення без забруднення навколишнього природного середовища.

17. Машини, призначені для застосування пестицидів і агрохімікатів, повинні бути розроблені та вироблені таким чином, щоб було полегшено заміну зношених частин без забруднення навколишнього природного середовища.

18. Повинна бути передбачена можливість легкого приєднання до машини необхідних засобів вимірювань для перевірки її правильного функціонування.

19. Форсунок, сітки та фільтри повинні мати маркування, яке забезпечує чітку ідентифікацію їх типу та розміру.

20. У разі необхідності машини повинні бути обладнані спеціальною установкою для занесення оператором позначення пестициду або агрохімікату, який застосовується.

21. В інструкціях повинна зазначатися така інформація:

запобіжні заходи, що повинні застосовуватися під час операцій змішування, завантаження, застосування, спорожнення, чищення, обслуговування та транспортування пестицидів і агрохімікатів для уникнення забруднення навколишнього природного середовища;

конкретні режими роботи для різних передбачуваних умов експлуатації, у тому числі відповідні налаштування та регулювання, необхідні для забезпечення внесення пестицидів і агрохімікатів на заданих ділянках з мінімальним їх потраплянням на інші ділянки, запобігання самовільному витіканню у навколишнє природне середовище та у разі необхідності забезпечення рівномірного та однорідного внесення пестицидів і агрохімікатів;

типорозміри форсунок, сіток та фільтрів, що можуть застосовуватися в машині;

періодичність проведення перевірок та критерії і метод заміни зношених частин, які впливають на правильне функціонування машини, зокрема форсунок, сіток та фільтрів;

детальний опис щоденного технічного обслуговування, підготовки до зимових умов та проведення інших перевірок, необхідних для забезпечення належного функціонування машини;

типи пестицидів, які можуть спричинити неправильне функціонування машини;
вказівки оператору стосовно необхідності своєчасного оновлення на спеціальній установці, зазначеній у [пункті 20](#) цих вимог, позначення пестициду або агрохімікату, який застосовується;

відомості про під'єднання і застосування будь-якого спеціального обладнання або приладдя та запобіжні заходи, яких необхідно вжити;

вказівки про те, що машини можуть підлягати періодичним перевіркам під час здійснення державного контролю за додержанням законодавства про пестициди і агрохімікати;

характеристики машини, які повинні перевірятися для забезпечення її правильного функціонування;

вказівки стосовно приєднання необхідних засобів вимірювань.

Додаток 3 до Технічного регламенту

ДОДАТКОВІ ОСНОВНІ ВИМОГИ щодо запобігання специфічним небезпекам, пов'язаним з рухом машин

1. Ці вимоги, а також вимоги, наведені у [пунктах 21 і 22 Технічного регламенту безпеки машин](#) та у [додатку 1](#) до зазначеного Технічного регламенту, поширюються на машини, небезпека від яких пов'язана з рухом.

2. У цих вимогах терміни вживаються у такому значенні:

водій - оператор, який керує рухом машини. Водій може їхати в машині або йти пішки, супроводжуючи її, або керувати нею дистанційно;

машини, небезпека від яких пов'язана з рухом, це:

- машини, робота яких у робочих зонах потребує або постійної рухомості чи послідовних переміщень між фіксованими робочими позиціями;

або

- машини, які не рухаються під час роботи, але обладнані для легкого пересування з одного місця на інше.

Робочі місця

3. Огляд з місця водія повинен давати змогу водію убезпечувати себе та незахищених осіб під час керування машиною та її робочими інструментами у передбачуваних умовах роботи. Там, де це необхідно, повинні бути передбачені допоміжні пристрої для запобігання небезпекам, спричиненим недостатньою безпосередньою оглядовістю.

Машини, обладнані місцем водія, повинні бути розроблені і побудовані таким чином, щоб на місці керування не виникало небезпек випадкового контакту водія та операторів, які там перебувають, з колесами або гусеницями.

Місце водія, який їде на машині, повинно бути розроблене та виготовлене таким чином, щоб передбачити можливість встановлення кабіни водія без виникнення додаткових ризиків та розташування місця для її розміщення. При цьому в кабіні повинно бути місце для зберігання необхідних водію інструкцій.

4. Якщо для операторів або інших осіб, які перевозяться машиною, існує ризик здавлювання між частинами машини та ґрунтом, або обертання чи перекидання машини, зокрема для машин, обладнаних захисними конструкціями, зазначеними у [пунктах 14 і 15](#) цих вимог, сидіння в цих машинах повинні бути розроблені та обладнані кріпленнями, щоб утримувати людей на їх місцях, без обмеження можливості керування або рухів, спричинених підвішеним станом. Таку систему кріплень не слід встановлювати, якщо вона призводить до підвищення ризику.

5. Якщо умови застосування машин передбачають епізодичне або регулярне перевезення чи роботу на ній інших осіб, які не є водіями, повинні бути передбачені відповідні місця, які уможливають таке безпечне перевезення або виконання робіт.

До місць, передбачених для осіб інших, ніж водій, також застосовуються [абзаци перший і другий пункту 3](#) цих вимог.

Системи керування машинами

6. У разі необхідності повинні бути вжиті заходи для запобігання несанкціонованому використанню пристроїв керування машинами.

Система дистанційного керування повинна бути розроблена і вироблена таким чином, щоб керувати тільки:

машинами, про які йдеться;

функціями, про які йдеться.

Машини, які обладнані системами дистанційного керування, повинні бути розроблені і вироблені таким чином, щоб реагувати на сигнали тільки з призначених пультів керування.

У разі дистанційного керування кожний пульт керування повинен чітко визначати машину, яка керується з цього пульта.

7. У водія повинна бути можливість з місця керування застосовувати всі необхідні для керування машиною пристрої керування, за винятком керування функціями, які можуть бути безпечно виконані тільки за допомогою пристроїв керування, розміщених в інших місцях. Йдеться, зокрема, про функції, за які відповідають інші оператори, або про ті функції, для виконання яких водій залишає місце водія, щоб безпечно керувати пристроями керування.

За наявності педалей вони повинні бути розроблені, вироблені та встановлені таким чином, щоб забезпечувати безпечну їх експлуатацію водієм з мінімальним ризиком неправильного застосування. Поверхня педалей повинна бути неслизькою та легкою для очищення.

Якщо викликана пристроями керування дія може спричинити небезпеку, зокрема небезпечні рухи, такі пристрої повинні повертатися в нейтральне положення відразу ж після звільнення їх оператором, за винятком таких, що мають заздалегідь встановлені положення.

У колісних машин конструкція та виконання рульового керування повинні зменшувати силу несподіваних рухів керма або важеля керування від ударних навантажень ведучих коліс.

Будь-який засіб блокування диференціала повинен бути розроблений та розташований так, щоб було можливе його розблокування під час руху машини.

[Абзац третій пункту 11 додатка 1](#) до Технічного регламенту безпеки машин щодо акустичних та/або візуальних сигналів попередження застосовується тільки у разі реверсування руху.

8. Пересування самохідних машин, керованих водієм, повинне бути можливим тільки за умови безпосереднього керування руху водієм.

Якщо за умовами експлуатації машини можуть обладнуватися пристроями, розміри яких перевищують їх стандартні габарити (наприклад, стабілізатор, вантажопідйомна стріла тощо), водій повинен бути забезпечений легко застосовуваними засобами перевірки, щоб перед початком руху впевнитися, що такі пристрої розташовані у відповідному положенні, яке дає змогу безпечно рухатися.

Зазначене також стосується всіх інших частин, які для убезпечення руху повинні розташовуватися у певних положеннях, за необхідності заблокованих.

Рух машини, якщо це не спричиняє інших ризиків, повинен залежати від безпечного розташування згаданих вище частин.

Випадкове зрушення машини під час запуску двигуна повинне бути унеможливлено.

9. Під час уповільнення руху, зупинки, гальмування та стоянки самохідних машин і їх причепів не повинні порушуватися [правила дорожнього руху](#) та повинна бути забезпечена безпечність в усіх передбачених умовах експлуатації, навантаження, швидкості, заземлення та нахилу.

Водію повинна бути надана можливість уповільнення та зупинки самохідної машини за допомогою головного пристрою керування. У разі відмови головного пристрою керування чи відключення його енергопостачання самохідна машина повинна бути обладнана, якщо це необхідно для забезпечення, повністю автономним, розташованим у легкодоступному місці пристроєм аварійного керування для уповільнення руху та зупинення машини.

Для забезпечення нерухомості під час стоянки машина, якщо цього вимагають правила безпеки, повинна бути обладнана стоянковим пристроєм. Такий пристрій, якщо він цілком механічний, може бути поєднаний з одним із пристроїв, зазначених в абзаці другому цього пункту.

Машина, яка обладнана системою дистанційного керування, повинна бути розроблена і вироблена таким чином, щоб у разі втрати водієм керування вона автоматично зупинялась. Така машина повинна бути обладнана пристроєм для негайної і автоматичної зупинки, який запобігає потенційно небезпечній роботі, у разі, коли:

водій втратив керування;

отримано команду на зупинку;

виявлено несправність у частині системи, пов'язаної з безпекою;

не виявлено сигналу підтвердження протягом зазначеного часу.

Вимоги [пункту 13 додатка 1](#) до Технічного регламенту безпеки машин на функції руху не поширюються.

10. Рух самохідної машини, керованої пішим водієм, повинен бути можливим тільки за умови постійної дії водія на відповідний пристрій керування. Зокрема, повинно бути унеможливлено зрушення машини під час запуску двигуна.

Системи керування для керованих пішим водієм машин повинні бути сконструйовані так, щоб звести до мінімуму ризику, спричинені випадковим рухом машини у напрямку водія, зокрема:

можливості наїзду;

можливості травмування робочими органами, що обертаються.

Швидкість нормального руху машини повинна бути узгоджена із швидкістю пересування пішого водія.

У разі коли на машину можуть встановлюватися робочі органи, що обертаються, приведення в дію цих робочих органів під час включеного заднього ходу повинно бути унеможливлено, крім випадків, коли рух машини є наслідком руху робочих органів. У цьому разі швидкість заднього ходу повинна бути такою, щоб не наражати водія на небезпеку.

11. Несправності пристрою кермового керування, зокрема його підсилювачів, у разі порушення енергопостачання не повинні створювати перешкод водію для керування машиною протягом часу, необхідного для її зупинки.

Захист від механічних небезпек

12. Машина повинна бути розроблена, вироблена та за необхідності розміщена на пересувній платформі таким чином, щоб неконтрольовані коливання центру ваги під час руху не впливали на її стійкість або не спричиняли надмірного навантаження на її конструкцію.

13. Як виняток з [підпункту 1 пункту 23 додатка 1](#) до Технічного регламенту безпеки машин, рухомі огорожі, що закривають доступ до рухомих частин у відсіку двигуна внутрішнього згоряння, не потребують оснащення їх блокувальними пристроями, якщо вони відкриваються за допомогою інструмента чи ключа або за допомогою пристрою

керування, розташованого на робочому місці водія, коли робоче місце розташовано у повністю закритій кабіні, що має замок для запобігання доступу сторонніх осіб.

14. Якщо існує небезпека перекидання самохідної машини з водієм та, можливо, з операторами та іншими особами, що на ній перебувають, така машина повинна бути обладнана відповідною захисною конструкцією, якщо це не збільшує ризик.

У разі перекидання зазначена конструкція повинна забезпечувати особам, що перебувають на машині, простір, достатній для уникнення пошкодження.

15. У разі коли для водія, операторів та інших осіб, що перебувають на самохідній машині, існує ризик внаслідок падіння предметів і матеріалів під час її експлуатації, машина повинна бути розроблена та вироблена таким чином, щоб урахувався цей ризик і була, якщо дозволяють її розміри, обладнана захисною конструкцією.

Зазначена конструкція повинна бути такою, щоб у разі падіння предметів і матеріалів вона забезпечувала особам, що перебувають на самохідній машині, відповідний простір для захисту від таких предметів.

16. Для підтвердження відповідності захисної конструкції вимогам, викладеним в [абзаці другого пунктів 14 і 15](#) цих вимог, виробник або його уповноважений представник повинен для кожного типу такої захисної конструкції провести відповідні випробування самостійно або замовити їх проведення іншій особі.

17. Поруччя та сіддці повинні бути розроблені, вироблені та розташовані так, щоб оператори користувалися ними інстинктивно без застосування для цього пристроїв керування.

18. Усі машини, призначені для буксирування або які буксуються, повинні бути оснащені причіпними або з'єднувальними пристроями, розробленими, виробленими та розташованими так, щоб було можливе легке та безпечне приєднання і роз'єднання із запобіганням випадковому відчепленню під час роботи.

Відповідно до умов навантаження жорсткого з'єднувального пристрою такі машини повинні бути обладнані опорами з несучою поверхнею, яка повинна відповідати навантаженню та властивостям ґрунту.

19. Знімні механічні пристрої трансмісії передачі від валу відбору потужності самохідної машини (або трактора) до валу приймання потужності веденої машини повинні бути розроблені та вироблені так, щоб усі рухомі частини під час роботи були захищені по всій їх довжині.

Вал відбору потужності з боку самохідної машини (або трактора), до якого приєднаний знімний механічний пристрій трансмісії, повинен бути захищений огорожею, закріпленою на самохідній машині (або тракторі) та пов'язаною з нею, або будь-яким іншим пристроєм, який надає еквівалентний захист.

Для забезпечення доступу до знімного механічного пристрою трансмісії зазначена огорожа повинна відчинятись. Після встановлення знімного пристрою повинен залишатися достатній простір для запобігання ушкодженню огорожі валом передачі під час руху машини (або трактора).

Вхідний вал з боку веденої машини повинен бути закритий захисним кожухом, закріпленим на цій машині.

Приєднання обмежувачів моменту обертання або обгінних муфт до передачі з універсальними шарнірами допускається лише із сторони веденої машини. Такий знімний механічний пристрій трансмісії повинен бути відповідно промаркований.

Усі ведені машини, експлуатація яких потребує їх приєднання до самохідної машини (трактора) за допомогою знімного механічного пристрою трансмісії, повинні бути оснащені такою системою приєднання знімного пристрою, щоб у разі від'єднання машини пристрій та його захисна огорожа не пошкоджувалися від зіткнення з ґрунтом або частиною машини.

Зовнішні частини захисної огорожі повинні бути розроблені, вироблені та встановлені так, щоб вони не могли обертатися разом із знімним механічним пристроєм

трансмисії. Захисна огорожа повинна закривати передачу: до країв внутрішніх вилок шарнірів - у разі застосування простих універсальних шарнірів, і, щонайменше, до середини зовнішнього шарніра чи шарнірів - у разі застосування ширококутових універсальних шарнірів.

Якщо засоби доступу до робочих місць передбачені поряд із знімним механічним пристроєм трансмісії, вони повинні бути розроблені та вироблені так, щоб їх захисні огорожі не могли бути використані як сходи, крім випадків, коли вони розроблені та вироблені для зазначеної цілі.

Захист від інших небезпек

20. Відсік для акумуляторних батарей повинен бути розроблений та вироблений таким чином, щоб унеможливити проливання електроліту на оператора у разі перекидання машини та/або накопичення випаровувань на робочих місцях.

Машина повинна бути розроблена та вироблена таким чином, щоб від'єднання батареї було можливе за допомогою передбаченого для цього пристрою, розташованого в легкодоступному місці.

21. Залежно від небезпеки загоряння або надмірного нагрівання, передбаченої виробником, машини повинні, якщо дозволяють їх розміри:

допускати встановлення легкодоступних вогнегасників;
або

бути обладнані вбудованими системами вогнегасіння.

22. Вимоги щодо викидів небезпечних речовин, зазначені в [абзацах першому і другому пункту 40 додатка 1](#) до Технічного регламенту безпеки машин, не застосовуються до машин, основна функція яких полягає у розпилюванні речовин. Однак оператор повинен бути захищений від таких небезпечних викидів.

Інформування та оповіщення

23. Усі машини повинні всюди, де це необхідно, мати знаки та/або таблички з вказівками стосовно застосування, регулювання та технічного обслуговування для забезпечення безпеки та охорони здоров'я людей. Вони повинні вибиратися, розроблятися та вироблятися так, щоб бути чітко видимими та незмивними.

Без порушення [правил дорожнього руху](#) машина, на якій передбачене місце водія, повинна бути обладнана:

пристроєм звукового попередження людей;

системою світлових сигналів, яка відповідає передбаченим умовам роботи, наприклад, гальмівними вогнями, вогнями руху заднім ходом та проблісковими маячками. Остання вимога не поширюється на машини, які застосовуються виключно для робіт під землею та не мають електроживлення;

у разі необхідності для керування сигналами між тягачем та машиною повинні бути застосовані відповідні з'єднання.

Машини з дистанційним керуванням, які за звичайних умов експлуатації можуть наразити незахищених осіб на небезпеку удару або роздавлювання, повинні бути обладнані відповідними пристроями сигналізації про свої переміщення або засобами захисту осіб від таких небезпек. Наведена вимога поширюється також на машини, які під час роботи здійснюють багаторазовий рух вперед і назад вздовж однієї лінії в разі, якщо у водія утруднено огляд задньої частини машини.

Побудова машини повинна унеможливити випадкове вимкнення усіх пристроїв попередження про небезпеку. Якщо це має суттєве значення для безпеки, такі пристрої слід обладнати засобами, що забезпечують оператору постійний контроль їх належного функціонування та інформують його про будь-які несправності.

Якщо рух машини або її робочих органів, що обертаються, особливо небезпечний, на машині повинні бути нанесені попереджувальні написи про заборону наближення до машини під час її роботи. Зазначені написи повинні бути добре розпізнавані з відстані, достатньої для убезпечення людей, які змушені перебувати поблизу.

24. На усіх машинах повинне бути розбірливе і незмивне маркування з такими даними:

номінальна потужність, наведена у кіловатах (кВт);

маса машини з найбільш типовим спорядженням, наведена у кілограмах (кг);

та, де прийнятно:

максимальне тягове зусилля зчіпного пристрою, наведене у ньютонках (Н);

максимальне вертикальне навантаження зчіпного пристрою, наведене у ньютонках (Н).

25. Інструкція повинна містити інформацію про вібрацію, яка передається машиною на руку або на все тіло водія або оператора, а саме:

числове значення зваженого середньоквадратичного прискорення, яке діє на руки, якщо воно перевищує 2,5 метра на секунду в квадраті; у разі, коли воно не перевищує 2,5 метра на секунду в квадраті, - це повинне бути повідомлено;

числове значення найвищого зваженого середньоквадратичного прискорення, яке діє на все тіло, якщо воно перевищує 0,5 метра на секунду в квадраті; у разі, коли воно не перевищує 0,5 метра на секунду в квадраті, - це повинне бути повідомлено;

невизначенність вимірювання.

Показники вібрації можуть бути як фактично виміряні для машин, про які йдеться, так і встановлені на підставі вимірювань для типових машин, технічні характеристики яких порівнювані з характеристиками машин, які плануються до виробництва.

Якщо національні стандарти, зазначені у [пункті 11 Технічного регламенту безпеки машин](#), не застосовуються, вібрація повинна вимірюватися із застосуванням найбільш прийнятної для таких машин програми вимірювань, що стосується машин.

Повинні бути зазначені робочі умови проведення вимірювань і методи вимірювань, які для цього застосовувалися.

26. У разі коли машина призначена для кількох видів робіт залежно від застосовуваного обладнання, інструкції для таких машин і для змінного обладнання повинні містити необхідну інформацію про безпечний монтаж цього обладнання і використання базової машини та змінного обладнання, яке може бути на неї змонтовано.

Додаток 4 до Технічного регламенту

ДОДАТКОВІ ОСНОВНІ ВИМОГИ щодо запобігання специфічним небезпекам, які виникають під час піднімальних робіт

1. Ці вимоги, а також вимоги, наведені у [пунктах 21 і 22 Технічного регламенту безпеки машин](#) та у [додатку 1](#) до зазначеного Технічного регламенту, поширюються на машини, небезпечні у зв'язку з піднімальними операціями.

Загальна частина

2. У цих вимогах терміни вживаються у такому значенні:

випробувальний коефіцієнт - арифметичне відношення значення навантаження, яке застосовується під час статичних або динамічних випробувань піднімальних машин або піднімального приладдя, до максимального робочого навантаження, нанесеного на піднімальній машині або піднімальному приладді;

динамічні випробування - випробування, під час яких піднімальну машину перевіряють при всіх можливих компонуваннях обладнання під час максимального робочого навантаження, помноженого на відповідний динамічний випробувальний коефіцієнт, з урахуванням динамічних характеристик машини з метою перевірки правильного функціонування;

керований вантаж - вантаж, що рухається вздовж жорстких або гнучких напрямних елементів, положення яких визначене фіксованими точками;

підймальна операція - примусове переміщення поштучного вантажу та/або людей у визначений момент на інший рівень;

піднімальна кабіна - частина машини, на якій або в якій люди та/або вантажі утримуються з метою піднімання;

робочий коефіцієнт - арифметичне відношення значення навантаження, яке може витримати елемент машини відповідно до гарантії виробника або його уповноваженого представника, до максимального робочого навантаження, яке зазначене на цьому елементі;

статичні випробування - випробування, під час яких підймальну машину або піднімальне приладдя спочатку обстежують та навантажують відповідним максимальним робочим вантажем, помноженим на відповідний статичний випробувальний коефіцієнт, а потім знімають вантаж і проводять повторне обстеження для перевірки відсутності пошкоджень.

Захист від механічних небезпек

3. Машини повинні бути розроблені і побудовані так, щоб їх стійкість, передбачена [пунктом 16 додатка 1](#) до Технічного регламенту безпеки машин, зберігалася як під час експлуатації, так і поза нею, включаючи всі стадії транспортування, складання, демонтажу, передбачуваного виходу з ладу елементів, а також під час випробувань, виконуваних відповідно до інструкції з експлуатації.

Для цього виробник або його уповноважений представник повинен застосовувати відповідні методи перевірки.

4. Машини, що пересуваються вздовж напрямних рейок та рейкових шляхів, повинні бути обладнані пристроями, що запобігають сходженню з напрямних рейок чи рейкової колії.

Якщо, незважаючи на наявність таких пристроїв, зберігається ризик сходження з рейок або несправності рейок чи рухомих елементів, такі пристрої повинні запобігати падінню обладнання, компонентів чи вантажу або перекиданню машини.

5. Машини, піднімальне приладдя і їх елементи повинні витримувати навантаження, які можуть виникати в процесі експлуатації, або, якщо це може статися, поза процесом експлуатації, за передбачених умов монтажу та експлуатації і в усіх відповідних компонуваннях обладнання, з урахуванням, де доцільно, впливу атмосферних факторів та зусиль, спричинених людьми. Зазначена вимога повинна задовольнятися також під час транспортування, монтажу і демонтажу машин.

Машини і піднімальне приладдя повинні бути розроблені і вироблені таким чином, щоб за умови застосування за призначенням унеможлиблювалося їх пошкодження через втому матеріалу або зношування.

Застосовані матеріали повинні вибиратися відповідно до умов передбачуваного робочого середовища та з урахуванням таких чинників, як корозія, абразивне зношування, удари, екстремальна температура, втома, крихкість та старіння матеріалів.

Машини і піднімальне приладдя повинні бути спроектовані та вироблені так, щоб вони могли витримувати перевантаження під час статичних випробувань без залишкової деформації та помітних пошкоджень. Для розрахунків повинен бути прийнятий до уваги статичний випробувальний коефіцієнт, обраний для забезпечення належного рівня безпеки. Наведений коефіцієнт, зазвичай, має такі значення:

для керованих вручну машин і піднімального приладдя - 1,5;

для решти машин - 1,25.

Машини повинні бути спроектовані і вироблені таким чином, щоб витримувати без пошкоджень динамічні випробування, проведені з використанням максимального робочого вантажу, помноженого на динамічний випробувальний коефіцієнт. Наведений

динамічний випробувальний коефіцієнт обирають так, щоб забезпечити належний рівень безпеки. Зазвичай, його значення дорівнює 1,1.

В основному такі випробування проводять за номінальної швидкості, встановленої виробником. Якщо система керування машиною допускає кілька одночасних рухів, випробування повинні проводитися за найменш сприятливих умов, тобто, як правило, за комбінації таких рухів.

6. Діаметри шківів, барабанів і блоків повинні відповідати розмірам канатів або ланцюгів, якими вони можуть бути оснащені.

Барабани та блоки повинні бути спроектовані, вироблені і встановлені таким чином, щоб виключити можливість спадання канатів або ланцюгів, які на них намотуються.

Канати, що використовуються безпосередньо для підймання або утримання вантажу, не повинні мати ніяких з'єднань, за винятком кінцевих. З'єднання припустимі, якщо конструкція обладнання передбачає можливість його систематичної перебудови відповідно до експлуатаційних потреб.

Суцільні канати і їх оброблені кінці повинні мати робочий коефіцієнт, вибраний так, щоб вони забезпечували відповідний рівень безпеки. Як правило, цей коефіцієнт дорівнює 5.

Піднімальні ланцюги повинні мати робочий коефіцієнт, вибраний так, щоб вони забезпечували відповідний рівень безпеки. Як правило, такий коефіцієнт дорівнює 4.

Для перевірки того, що відповідний робочий коефіцієнт досягнутий, виробник або його уповноважений представник повинен для кожного типу ланцюга та каната, що безпосередньо застосовується для підймання вантажу, та канатних кінців провести відповідні випробування або мати результати таких випробувань.

7. Розміри піднімального приладдя та його елементів необхідно встановлювати з урахуванням процесів втоми і старіння матеріалу, для очікуваної кількості операційних циклів, що відповідають встановленому строку служби за визначених умов експлуатації. Крім того:

робочий коефіцієнт для комбінацій металевий канат - кінець каната обирається таким, щоб забезпечувався належний рівень безпеки. Зазвичай, його значення дорівнює 5. Канати повинні бути без будь-яких з'єднань чи петель, крім кінцевих;

якщо застосовуються ланцюги із зварними ланками, вони повинні бути коротколанкового типу. Робочий коефіцієнт для ланцюгів обирається так, щоб забезпечити належний рівень безпеки. Зазвичай, його значення дорівнює 4;

робочий коефіцієнт для текстильних канатів або строп залежить від матеріалу, способу вироблення, розмірів і призначення. Зазначений коефіцієнт обирають таким, щоб забезпечити належний рівень безпеки. Зазвичай, його значення дорівнює 7 за умови, що застосовані матеріали дуже високої якості, а спосіб вироблення відповідає призначеному застосуванню. В іншому разі значення коефіцієнта, зазвичай, встановлюється на більш високому рівні для забезпечення еквівалентного рівня безпеки. Текстильні канати та стропа, за винятком нескінченних строп, повинні бути без будь-яких вузлів, з'єднань і зрощувань, крім кінцевих;

робочий коефіцієнт для всіх металевих частин, що входять до складу строп або застосовуються разом з ними, обирається таким, щоб забезпечити належний рівень безпеки. Зазвичай, його значення дорівнює 4;

максимальна вантажопідйомність розгалужених строп визначається виходячи з коефіцієнта безпеки найслабшого відгалуження, кількості відгалужень та знижувального коефіцієнта, який залежить від конфігурації строп;

для перевірки того, що відповідний робочий коефіцієнт досягнутий, виробник або його уповноважений представник повинен для кожного типу компонентів, зазначених в [абзацах другому - шостому](#) цього пункту, провести відповідні випробування або мати результати таких випробувань.

8. Пристрої керування рухами повинні діяти таким чином, щоб машини, на яких вони встановлені, залишалися безпечними, зокрема:

машини повинні бути розроблені та вироблені або обладнані пристроями таким чином, щоб амплітуда рухів її елементів зберігалася в установлених межах. В разі потреби початку дії таких пристроїв повинен передувати попереджувальний сигнал;

у тому разі, коли кілька стаціонарних або рейкових машин можуть одночасно маневрувати в одній зоні з ризиком зіткнення, конструкція та побудова таких машин повинна передбачати можливість встановлення пристроїв, що дають змогу уникнути такої небезпеки;

машини повинні бути спроектовані та вироблені таким чином, щоб навіть у разі часткового чи повного припинення енергопостачання або зупинки машини оператором не сталося небезпечного зміщення або неконтрольованого та неочікуваного падіння вантажу;

за нормальних умов експлуатації повинне бути унеможливлено опускання вантажу із застосуванням тільки фрикційного гальма, за винятком машин, призначення яких цього вимагає;

пристрої захвату повинні бути спроектовані та вироблені таким чином, щоб було унеможливлено випадкове падіння вантажу.

9. Робоче місце оператора машини повинне бути розташоване так, щоб було забезпечено максимально можливе спостереження за траєкторіями рухомих частин для запобігання можливому їх зіткненню з людьми або обладнанням чи іншими машинами, які можуть маневрувати в цей час і створювати небезпеку.

Машини для керованого переміщення вантажів повинні бути розроблені і вироблені із забезпеченням запобігання можливості травмування людей вантажем, а також піднімальною кабіною або противагою, якщо вона передбачена.

10. Машини, які обслуговують зупинні площадки, повинні відповідати таким вимогам:

1) рух піднімальної кабіни машини, що обслуговує зупинні площадки, повинен бути чітко керованим та повинен припинятися на площадках. Ножичні (підймальні) конструкції також повинні бути чітко скерованими;

2) якщо люди мають доступ до піднімальної кабіни, машини повинні бути розроблені та вироблені таким чином, щоб забезпечувати нерухомість піднімальної кабіни під час доступу, особливо під час її навантаження або розвантаження.

Машини повинні бути розроблені та вироблені таким чином, щоб різниця рівнів між піднімальною кабіною та площадкою, що обслуговується, не створювала ризику спотикання;

3) у разі необхідності з метою виконання положень, зазначених в [абзаці другому пункту 9](#) цих вимог, зона руху повинна бути недоступною під час нормальної роботи. Якщо під час перевірки або технічного обслуговування існує ризик, що люди, які перебувають під піднімальною кабіною або над нею, можуть бути затиснуті між піднімальною кабіною та нерухомими частинами машини, достатній вільний простір повинен бути забезпечений наявністю фізичних ніш або шляхом застосування механічних пристроїв для блокування руху піднімальної кабіни;

4) якщо існує ризик падіння вантажу з піднімальної кабіни, машина повинна бути спроектована і вироблена так, щоб запобігати такому ризику;

5) ризики контакту людей на зупинній площадці з рухомою піднімальною кабіною або іншими рухомими частинами повинні бути унеможливлені.

Якщо існує ризик потрапляння людей у зону руху, коли піднімальна кабіна перебуває поза зупинною площадкою, повинні бути встановлені огорожі з метою запобігання такому ризику. Такі огорожі не повинні відчинятися у напрямку зони руху. Вони повинні бути з'єднані з блокувальним пристроєм, що контролює положення піднімальної кабіни для запобігання:

небезпечному переміщенню піднімальної кабіни при незачинених і незаблокованих огорожах;

небезпечному відкриттю огорожі до повної зупинки піднімальної кабіни на відповідній зупинній площадці.

11. У разі введення в обіг або в експлуатацію підіймальних машин або піднімального приладдя виробник або його уповноважений представник повинен забезпечити шляхом вжиття відповідних заходів, щоб зазначені машини або приладдя, готові для використання, керовані вручну або від джерела живлення, могли виконувати свої визначені функції у безпечний спосіб.

Статичні і динамічні випробування, зазначені у [пункті 5](#) цих вимог, повинні проводитися для всіх підіймальних машин, готових для введення в експлуатацію.

Якщо машина не може бути складена на підприємстві виробника або його уповноваженого представника, повинні бути вжиті відповідні заходи для її складання за місцем експлуатації. Тобто складання машини може відбуватись як за місцем виробництва, так і за місцем використання.

Машини, джерело живлення яких є іншим, ніж мускульна сила людини

12. Для керування рухом машин або їх обладнання повинні використовуватися пристрої керування з автоматичним поверненням у вихідний стан. Проте у разі часткового або повного переміщення, коли немає ризику зіткнення вантажів або машин, замість зазначених пристроїв можуть застосовуватися пристрої керування, які дають змогу зробити автоматичну зупинку в попередньо визначених місцях без утримування оператором пристрою керування з автоматичним поверненням у вихідний стан.

13. Машини з максимальною робочою вантажопідйомністю не менш як 1000 кілограмів або з перекидним моментом не менш як 40000 ньютон-метр (Н•м) повинні бути обладнані пристроями для попередження водія і запобігання небезпечним рухам у разі:

перевищення максимальної робочої вантажопідйомності або максимального робочого моменту машини внаслідок перевантаження; або
перевищення перекидного моменту.

14. Канатні піднімальні кабіни, канатні трактори або тракторні кабіни повинні утримуватися противагами або пристроями, що дають змогу постійно керувати натяг канату.

Інформування та маркування

15. На кожному з ланцюгів, канатів або пасів, призначених для піднімальних робіт, якщо вони не є частиною неподільної складальної одиниці, повинне бути нанесене маркування або, якщо це неможливо, прикріплена табличка чи незнімне кільце із зазначенням найменування та адреси виробника або його уповноваженого представника, а також посилання на відповідний сертифікат (свідоцтво), за яким такий компонент можна ідентифікувати.

Зазначений сертифікат (свідоцтво) повинен містити принаймні таку інформацію:

повне найменування і місцезнаходження виробника та в разі необхідності його уповноваженого представника;

опис ланцюга або каната з такими даними:

- номінальні розміри;
 - конструкція;
 - матеріал вироблення;
 - усі види спеціальної металургійної обробки матеріалу;
- застосований метод випробування;

максимальну вантажопідйомність ланцюга або каната під час експлуатації. У разі спеціального застосування може бути наведено діапазон значень.

16. На кожному піднімальному приладді повинне бути зазначено:

ідентифікаційні дані матеріалу, якщо така інформація необхідна для безпечного використання;

максимальне робоче навантаження.

Якщо до складу приладдя входять такі компоненти, як канати або троси, на яких безпосереднє маркування фізично неможливе, зазначені в абзаці першому цього пункту відомості повинні бути наведені на табличці або відображені на іншому засобі та надійно закріплені на приладді.

Позначення повинні бути чіткими та розміщеними в такому місці, де вони не можуть зникнути внаслідок роботи машини, зносу тощо або погіршити міцність приладдя.

17. На кожній вантажопідіймальній машині повинні бути нанесені у незакодованій формі чіткі та незмивні відомості про їх максимальне робоче навантаження.

Якщо максимальне робоче навантаження залежить від конфігурації машини, кожне робоче положення повинне бути забезпечене таблицею навантажень, де зазначене допустиме робоче навантаження для кожної конфігурації, бажано у формі діаграм або таблиць.

Машини, призначені тільки для підйому вантажів, обладнані піднімальними кабінами, до яких можливий доступ людей, повинні мати чіткий і незмивний попереджувальний напис про заборону піднімання людей. Таке застереження повинне бути добре видиме на усіх місцях можливого доступу.

Інструкції

18. Кожне піднімальне приладдя або кожна комерційно неподільна партія такого приладдя повинна супроводжуватися інструкцією, яка містить принаймні такі дані:

інформацію про застосування за призначенням;

обмеження щодо застосування (особливо для таких пристроїв, як магнітні і вакуумні приладдя, які не відповідають повністю [абзацу шостому пункту 8](#) цих вимог);

інструкції щодо експлуатації, монтажу та технічного обслуговування;

застосований коефіцієнт статичного випробування.

19. Кожна вантажопідіймальна машина повинна супроводжуватися інструкціями, що містять таку інформацію:

1) технічні характеристики машини, зокрема:

максимальне робоче навантаження та у разі потреби копію таблиці навантажень, як зазначено в [абзаці другому пункту 17](#) цих вимог;

реакції (зусилля), які виникають в опорах або анкерних кріпленнях, і у разі необхідності характеристики траєкторій переміщення;

характеристики та засоби встановлення баласту (у разі потреби);

2) зміст журналу нагляду, якщо його не поставляють разом з машиною;

3) рекомендації щодо експлуатації, у тому числі рекомендації оператору щодо компенсації недостатнього безпосереднього спостереження за вантажем;

4) звіт про випробування з деталізацією статичних і динамічних випробувань, проведених виробником або його уповноваженим представником, або на їх замовлення (у разі потреби);

5) необхідні настанови щодо проведення вимірювань, зазначених у [пункті 11](#) цих вимог, перед першим введенням в експлуатацію машини, якщо вона не змонтована у виробника до стану, в якому вона використовується.

Додаток 5 до Технічного регламенту

ДОДАТКОВІ ОСНОВНІ ВИМОГИ
щодо безпеки та охорони здоров'я, які повинні бути
виконані під час розроблення та вироблення машин,
призначених для роботи під землею

1. Ці вимоги, а також вимоги, наведені у [пунктах 21 і 22 Технічного регламенту безпеки машин](#) та у [додатку 1](#) до зазначеного Технічного регламенту, поширюються на машини, призначені для роботи під землею.

2. Механізовані шахтові кріплення повинні бути спроектовані та виготовлені таким чином, щоб вони зберігали заданий напрямок під час руху і не зрушувалися до навантаження, під час навантаження та після видалення вантажу. Вони повинні бути оснащені жорсткими кріпленнями верхніх площадок окремих гідравлічних стояків.

3. Механізовані шахтові кріплення не повинні перешкоджати вільному пересуванню людей.

4. Управління пристроями керування прискоренням та гальмуванням руху рейкових машин повинне бути ручним. Але керування аварійною зупинкою може бути ножним.

Пристрої керування механізованих шахтових кріплень повинні бути вироблені і розташовані таким чином, щоб під час операцій їх переміщення оператори були захищені встановленою на робочому місці опорною стійкою. Пристрої керування повинні бути захищені від будь-якого випадкового вивільнення.

5. Самохідні рейкові машини, призначені для роботи під землею, повинні бути обладнані пристроями дозволу (зупинки руху), які діють на коло керування рухом машини таким чином, що коли водій не керує рухом машини, її рух зупиняється.

6. Вимога щодо оснащення вбудованими системами вогнегасіння, зазначена в [абзаці третьому пункту 21 додатка 3](#) до Технічного регламенту безпеки машин, обов'язкова для машин, що мають легкозаймисті частини.

Система гальмування машин, призначених для роботи під землею, повинна бути розроблена і вироблена із запобіганням можливості іскріння або займання.

Машини з двигунами внутрішнього згоряння, призначені для роботи під землею, повинні бути оснащені виключно двигунами, що використовують палива з низьким тиском випарювання та виключають можливість утворення іскор електричного походження.

7. Вихлопні гази від двигунів внутрішнього згоряння не повинні викидатися догори.

	Додаток 6 до Технічного регламенту
--	---------------------------------------

ДОДАТКОВІ ОСНОВНІ ВИМОГИ щодо запобігання специфічним небезпекам, які виникають під час піднімання людей

1. Ці вимоги, а також вимоги, наведені у [пунктах 21 і 22 Технічного регламенту безпеки машин](#) та у [додатках 1 і 4](#) до зазначеного Технічного регламенту, поширюються на машини, яким властиві небезпеки, пов'язані з підніманням людей.

2. Кабіна, у тому числі опускні люки, повинна бути розроблена і вироблена таким чином, щоб мати достатньо простору і необхідну міцність, які повинні відповідати передбачуваним виробником максимальній кількості людей і максимальному робочому навантаженню.

Робочі коефіцієнти для компонентів, визначених у [пунктах 6 і 7 додатка 4](#) до Технічного регламенту безпеки машин, не є достатніми для машин, призначених для піднімання людей, і, зазвичай, повинні бути подвоєні. Машини, призначені для піднімання людей або людей і вантажів, повинні бути обладнані системою підвішування або підтримування кабіни, яка повинна бути розроблена і вироблена таким чином, щоб забезпечити необхідний загальний рівень безпеки і відвернення ризику падіння кабіни.

Якщо для підвішування кабіни використовуються канати або ланцюги, необхідно застосувати принаймні два незалежних канати або ланцюги, кожний з яких має власне анкерне кріплення.

3. Вимоги, встановлені у [пункті 13 додатка 4](#) до Технічного регламенту безпеки машин, застосовуються до машин, що працюють без застосування мускульної сили людей, незалежно від їх максимальної робочої вантажопідйомності та перекидного моменту. Такі вимоги не поширюються на машини, для яких виробник може навести докази відсутності ризику перевантаження та/або перекидання.

4. Якщо вимогами щодо безпечності не встановлено інше, кабіна повинна, як правило, бути розроблена та вироблена таким чином, щоб люди в кабіні мали засоби керування рухом вгору і вниз, та в разі необхідності іншими рухами кабіни.

Під час роботи зазначені пристрої керування в кабіні повинні мати перевагу над іншими пристроями керування тими ж самими рухами, за винятком пристроїв аварійної зупинки.

Пристрої керування такими рухами повинні бути пристроями керування з автоматичним поверненням до вихідного положення, за винятком машин з повністю закритою кабіною.

5. Машини, призначені для підймання людей, повинні бути розроблені, вироблені та обладнані таким чином, щоб прискорення або сповільнення руху кабіни не спричиняло небезпеки людям, які в ній перебувають.

6. Кабіна не повинна нахилитися до такого ступеня, щоб створювати ризик падіння людей з кабіни, в тому числі під час руху машини і кабіни.

Якщо кабіна розроблена як робоче місце, повинні бути передбачені заходи щодо забезпечення стійкості та запобігання небезпеці рухів.

Якщо заходи, викладені у [пункті 42 додатка 1](#) до Технічного регламенту безпеки машин, недостатні, кабіни повинні бути обладнані з урахуванням розрахунку ймовірної наявності людей в кабіні достатньою кількістю необхідної міцності анкерних кріплень для прикріплення індивідуального спорядження захисту людей від падіння з висоти.

Будь-які люки в підлозі, стелі або бокові дверцята повинні бути розроблені і вироблені таким чином, щоб унеможливити їх ненавмисне відкриття і напрямок їх відчинення унеможлиблював ризики падіння під час їх несподіваного відкриття.

7. Якщо існує ризик падіння предметів на кабіну і створення небезпеки для людей, кабіна повинна бути обладнана захисним дахом.

8. Кабіна машини, що обслуговує зупинні площадки, повинна бути розроблена та вироблена таким чином, щоб запобігти ризикам контакту людей та/або предметів у кабіні або над нею з будь-якими фіксованими або рухомими елементами. У разі необхідності з метою виконання таких вимог кабіна повинна бути повністю закрыта дверима, обладнаними блокувальним пристроєм, який запобігає небезпечному рухові кабіни, коли двері не зачинені. Двері повинні залишатися зачиненими в разі зупинки кабіни між зупинними площадками, якщо створюється ризик випадання з кабіни.

Машини повинні бути розроблені, вироблені і в разі потреби обладнані пристроями таким чином, щоб попередити некероване підймання або опускання кабіни. Такі пристрої повинні зупинити кабіну в разі її максимального завантаження і найбільшої передбачуваної швидкості.

Сповільнення під час зупинення кабіни не повинне завдавати шкоди людям, що перебувають в кабіні, за будь-яких умов навантаження.

9. Пристрої керування рухом кабіни на зупинних площадках, крім аварійних, повинні унеможлилювати включення руху кабіни, якщо:

пристрій керування в кабіні ще працює;

кабіна не наблизилася остаточно до зупинної площадки.

10. Огорожі зупинних площадок і кабіни повинні бути розроблені та вироблені таким чином, щоб забезпечити безпечне переміщення в кабіну і з неї з урахуванням передбачуваного до підймання діапазону кількості вантажу і людей.

11. У кабіні повинна бути розміщена інформація, необхідна для забезпечення безпеки, у тому числі про:

кількість людей, дозволена для переміщення;
максимальне робоче навантаження.

Додаток 7
до Технічного регламенту

ВИМОГИ

до складення декларації про відповідність машини вимогам [Технічного регламенту безпеки машин](#)

1. Декларація про відповідність машини повинна бути розроблена українською мовою. Слова “оригінал декларації” повинні бути наведені тільки в мовній версії, яка завірена виробником або його уповноваженим представником.

Якщо не існує оригіналу декларації, складеної українською мовою, її переклад на українську мову повинен надавати виробник або його уповноважений представник, або постачальник машини в Україну. Переклад декларації повинен мати напис “Переклад декларації з оригіналу”.

Декларація та її переклад виконуються у друкований спосіб або пишуться вручну друкованими літерами.

2. Декларація про відповідність машини стосується виключно машин у тому стані, в якому вони введені в обіг, і не включає компонентів та/або змін, які були пізніше впроваджені на машині кінцевим користувачем.

3. Декларація про відповідність машини повинна містити такі дані:
повне найменування і місцезнаходження виробника, і, якщо це необхідно, його уповноваженого представника;

повне найменування і місцезнаходження представника, уповноваженого виробником на складення та надання на запити технічної документації (технічного файла);

опис і ідентифікаційні дані машини, що включають узагальнене найменування, функції, модель, тип, серійний номер і комерційну назву;

відомості про те, що машина відповідає положенням [Технічного регламенту безпеки машин](#), і у разі потреби відомості про відповідність машини іншим технічним регламентам та/або іншим вимогам, яким відповідає машина;

найменування, місцезнаходження та ідентифікаційний номер призначеного органу з оцінки відповідності, який провів перевірку типу, порядок проведення якої передбачено у [додатку 15](#) до Технічного регламенту безпеки машин, і номер сертифіката перевірки типу машини;

у разі необхідності найменування, місцезнаходження та ідентифікаційний номер призначеного органу з оцінки відповідності, яким схвалено систему управління якістю, порядок схвалення якої встановлено у [додатку 16](#) до Технічного регламенту безпеки машин;

посилання у разі необхідності на:

- національні стандарти, зазначені у [пункті 11 Технічного регламенту безпеки машин](#), що застосовуються;

- інші нормативні документи, що застосовуються;
місце і дата декларування;

зазначення персональних даних і підпис особи, уповноваженої на оформлення декларації від імені виробника або його уповноваженого представника.

4. Виробник машини або його уповноважений представник повинен зберігати оригінал декларації про відповідність машини протягом щонайменше 10 років від дати виготовлення останньої машини.

ВИМОГИ

до складення декларації про вбудовування незавершеної машини

1. Декларація про вбудовування незавершеної машини повинна бути розроблена українською мовою. Слова “оригінал декларації” повинні бути наведені тільки в мовній версії, яка завірена виробником або його уповноваженим представником.

Якщо не існує оригіналу декларації, складеної українською мовою, її переклад на українську мову повинен надавати виробник або його уповноважений представник, або постачальник незавершеної машини в Україну. Переклад декларації повинен мати напис “Переклад декларації з оригіналу”.

Декларація і її переклад виконуються у друкований спосіб або пишуться вручну друкованими літерами.

2. Декларація про вбудовування незавершеної машини повинна містити такі дані: повне найменування і місцезнаходження виробника незавершеної машини та в разі необхідності його уповноваженого представника;

повне найменування і місцезнаходження представника, уповноваженого виробником на складення та надання на запити технічної документації (технічного файла);

опис та ідентифікаційні дані незавершеної машини, що включають узагальнене найменування, функції, модель, тип, серійний номер і комерційну назву;

відомості про те, які вимоги [Технічного регламенту безпеки машин](#) були застосовані та виконані і що відповідна технічна документація складена згідно з [додатком 13](#) до зазначеного Технічного регламенту, та у разі потреби відомості про відповідність незавершеної машини вимогам інших технічних регламентів, дія яких поширюється на незавершену машину;

зобов’язання надавати на обґрунтований запит органів виконавчої влади відповідну інформацію про незавершену машину, яка повинна включати спосіб передачі такої інформації, який не повинен зачіпати прав інтелектуальної власності виробника незавершеної машини;

заява в разі необхідності про те, що незавершена машина не може бути введена в експлуатацію до того часу, поки кінцева машина, до якої вона повинна бути вбудована, не буде декларована як така, що відповідає положенням [Технічного регламенту безпеки машин](#);

місце і дата декларування;

зазначення персональних даних і підпис особи, уповноваженої на оформлення декларації від імені виробника або його уповноваженого представника.

3. Виробник незавершеної машини або його уповноважений представник повинен зберігати оригінал декларації про вбудовування незавершеної машини протягом щонайменше 10 років від дати виготовлення останньої незавершеної машини.

ПЕРЕЛІК

типів машин, до яких застосовується процедура оцінки відповідності машини вимогам Технічного регламенту

безпеки машин, що передбачена у [пунктах 14 і 15](#) зазначеного Технічного регламенту

1. Циркулярні пили (з однією або кількома пилками) для роботи з деревиною та матеріалами з подібними фізичними характеристиками або для роботи з м'ясопродуктами та матеріалами з подібними фізичними характеристиками, у тому числі:

пиляльні машини з фіксованим під час виконання операцій лезом/лезами, які мають нерухомий стіл з ручною подачею матеріалу або знімною механічною подачею;

пиляльні машини з фіксованим під час виконання операцій лезом/лезами, які мають реверсивний стіл або каретку, керовані вручну;

пиляльні машини з фіксованим під час виконання операцій лезом/лезами, які мають вбудований механічний пристрій для подачі матеріалу з ручним навантаженням та/або розвантаженням;

пиляльні машини з рухомим під час виконання операцій лезом/лезами, які мають механічний пристрій для подачі матеріалу з ручним навантаженням та/або розвантаженням.

2. Стругальні деревообробні машини з ручною подачею.

3. Стругальні верстати для одностороннього оброблення тонких дощок, які мають вбудований механічний пристрій для подачі матеріалу з ручним навантаженням та/або розвантаженням.

4. Стрічкові пили з ручним навантаженням та/або розвантаженням для роботи з деревиною та матеріалами з подібними фізичними характеристиками або для роботи з м'ясопродуктами та матеріалами з подібними фізичними характеристиками, у тому числі:

пиляльні машини з фіксованим під час виконання операцій лезом/лезами, які мають нерухомий стіл або рухомий зворотно-поступальний стіл чи каретку для оброблюваних деталей;

пиляльні машини з лезом/лезами, з'єднаним з кареткою, яка має зворотно-поступальний рух.

5. Комбіновані машини, які складаються з машин тих типів, що зазначені у [пунктах 1-4 і 7](#) цього переліку, для роботи з деревиною та матеріалами з подібними фізичними характеристиками.

6. Шипорізні деревообробні машини з кількома тримачами леза/лез та ручною подачею.

7. Вертикально шпindelльні фрезерувальні машини з ручною подачею для роботи з деревиною та матеріалами з подібними фізичними характеристиками.

8. Портативні ланцюгові пили для деревини.

9. Преси, в тому числі вальцювальні для холодної обробки металів, з ручним навантаженням та/або розвантаженням, у яких рухомі робочі частини можуть мати хід понад 6 міліметрів та швидкість понад 30 міліметрів у секунду.

10. Інжекційні або компресійні машини для формування пластмас з ручним навантаженням або розвантаженням.

11. Інжекційні або компресійні машини для формування гумових сумішей з ручним навантаженням або розвантаженням.

12. Машини для підземних робіт таких типів:

локомотиви та гальмівні вагони;

гідролічні шахтові опори.

13. Автомобілі-сміттєвози з ручним завантаженням і вбудованим ущільнювачем.

14. Знімні пристрої трансмісії із захисними огорожами.

15. Захисні огорожі для знімних пристроїв трансмісії.

16. Підіймачі для обслуговування транспортних засобів.

17. Устаткування для підіймання людей або людей і вантажів, в тому числі таке, де є ризик падіння з висоти понад три метри.

18. Переносні кріпильні та інші машини ударної дії, які мають обойму.

19. Захисні пристрої, призначені для виявлення присутності людей.
20. Механізовані блокувальні знімні огорожі, призначені для використання як засоби захисту на машинах, зазначених у [пунктах 9-11](#) цього переліку.
21. Логічні пристрої для забезпечення функціонування машин.
22. Конструкції для захисту від перевертання (ROPS).
23. Конструкції для захисту від предметів, що падають (FOPS).

	Додаток 10 до Технічного регламенту
--	--

ПЕРЕЛІК пристроїв безпеки

1. Захисні огорожі для знімних пристроїв трансмісії.
2. Захисні пристрої, призначені для виявлення присутності людей.
3. Механізовані блокувальні знімні огорожі, призначені для використання як засоби захисту на машинах, зазначених у [пунктах 9-11 додатка 9](#) до Технічного регламенту безпеки машин.
4. Логічні пристрої для забезпечення функціонування машин.
5. Клапани з додатковими засобами для виявлення несправностей, призначені для керування небезпечним рухом машин.
6. Витяжні системи для вихлопних газів машин.
7. Огорожі і захисні пристрої для захисту осіб від частин машини, що рухаються в процесі її функціонування.
8. Пристрої спостереження за завантаженням та контролю за рухом підймальних машин.
9. Пристосування для утримання людей на сидіннях.
10. Пристрої аварійної зупинки.
11. Розрядні системи для запобігання накопиченню потенційно небезпечних електричних зарядів.
12. Обмежувачі енергії та запобіжні пристрої, зазначені у [пункті 34 додатка 1](#), [пункті 19 додатка 3](#) та [пункті 8 додатка 4](#) до Технічного регламенту безпеки машин.
13. Системи і пристрої для зменшення рівня створюваного шуму і вібрацій.
14. Конструкції для захисту у разі перевертання (ROPS).
15. Конструкції для захисту від предметів, що падають (FOPS).
16. Пристрої дворучного керування.
17. Компоненти машин, призначені для підймання та/або опускання людей між різними зупинними площадками, зокрема:
 - пристрої для блокування дверей зупинної площадки;
 - пристрої для запобігання несподіваному падінню елемента, який несе вантаж, або його несподіваному руху вгору;
 - пристрої обмеження швидкості;
 - амортизатори, що акумулюють енергію, нелінійні або з демпфіруванням зворотного руху;
 - амортизатори, що розсіюють енергію;
 - захисні пристрої, вбудовані в силові кола гідравлічних домкратів, якщо вони використовуються як пристрої для запобігання падінню;
 - електричні захисні пристрої у вигляді запобіжних вимикачів, що містять електронні компоненти.

	Додаток 11
--	------------

ВИМОГИ

до інструкції із складання незавершеної машини

Інструкція із складання незавершеної машини повинна:

містити опис умов, які повинні бути дотримані для правильного вбудовування незавершеної машини до кінцевої машини без порушення вимог щодо охорони здоров'я та безпеки;

бути викладена мовою, прийнятною для виробника машини, який здійснює вбудовування незавершеної машини, або для його уповноваженого представника.

ВИМОГИ

до технічної документації на машину

1. Технічна документація на машину повинна доводити, що машина відповідає вимогам [Технічного регламенту безпеки машин](#).

Технічна документація повинна охоплювати стадії розроблення, виготовлення і застосування машини до тієї межі, яка необхідна для оцінювання її безпечності, оформляється українською мовою, за винятком інструкцій для машин, до яких застосовуються положення [абзацу третього пункту 54 додатка 1](#) до Технічного регламенту безпеки машин.

2. Технічна документація повинна містити:

1) комплект конструкторської документації, що включає:

загальний опис машини;

загальні креслення машини разом із схемами кіл керування, а також відповідні описи і пояснення, необхідні для розуміння роботи машини;

усі детальні креслення, що супроводжуються розрахунками, результатами випробувань, сертифікатами тощо, які необхідні для перевірки відповідності машини вимогам щодо безпеки та охорони здоров'я;

документацію з оцінки ризиків, яка відображає необхідні процедури, а саме:

- перелік вимог щодо безпеки та охорони здоров'я, які застосовуються до машини;

- опис виконаних захисних заходів щодо зменшення визначених небезпек або зменшення ризиків і, якщо це необхідно, зазначення залишкових ризиків, пов'язаних з машиною;

застосовані національні стандарти, зазначені у [пункті 11 Технічного регламенту безпеки машин](#), та інші нормативні документи з визначенням вимог щодо безпеки та охорони здоров'я, на які поширюється дія таких стандартів;

усі технічні звіти, в яких представлені результати випробувань, проведених виробником або призначеним органом з оцінки відповідності, обраним виробником або його уповноваженим представником;

копії інструкцій на машину;

у разі наявності у складі машини незавершеної машини - декларацію про вбудовування останньої і відповідні інструкції з її складання;

у разі необхідності копії декларації про відповідність машин або іншого устаткування, вмонтованого в машину;

копію декларації про відповідність;

2) у разі серійного виробництва машини внутрішні заходи виробника, які будуть виконані для забезпечення відповідності машини вимогам [Технічного регламенту безпеки машин](#).

Виробник повинен провести необхідні дослідження і випробування компонентів, з'єднань або готових машин для з'ясування, чи дасть змогу їх складання і введення в експлуатацію за місцем застосування забезпечити дотримання вимог щодо безпеки та охорони здоров'я.

3. Технічна документація, зазначена у [пункті 2](#) цих вимог (технічний файл), повинна бути доступною для відповідних органів державного ринкового нагляду протягом 10 років після дати вироблення машини або у разі серійного виробництва - після дати вироблення останньої одиниці машини.

Технічний файл не повинен обов'язково перебувати на території України та постійно бути доступним у фізичному вигляді. Проте особа, що зазначена у декларації про відповідність, повинна мати можливість укомплектування цього файла та його надання на запит протягом періоду, відповідного складності документації.

Технічний файл не повинен включати детальні креслення чи якусь іншу інформацію про вузли та/або пристрої безпеки, з яких складається машина, за винятком тих креслень та інформації, знання яких є суттєвим для перевірки відповідності вимогам щодо безпеки та охорони здоров'я.

4. Відмова у наданні технічного файла відповідним органам державного ринкового нагляду на їх запит, що належним чином обґрунтований, може становити достатні підстави для сумнівів стосовно відповідності машини вимогам щодо безпеки та охорони здоров'я.

Додаток 13 до Технічного регламенту
--

ВИМОГИ

до технічної документації на незавершену машину

1. Технічна документація на незавершену машину повинна демонструвати, які вимоги [Технічного регламенту безпеки машин](#) застосовані та виконані. Вона повинна охоплювати стадії розроблення, виготовлення і застосування незавершеної машини до тієї межі, яка необхідна для оцінювання її відповідності вимогам щодо безпеки та охорони здоров'я, що до неї застосовані.

Технічна документація оформляється українською мовою, за винятком інструкцій для незавершених машин, до яких застосовуються положення [абзацу третього пункту 54 додатка 1](#) до Технічного регламенту безпеки машин.

2. Технічна документація повинна містити:

1) комплект конструкторської документації, що включає:

загальні креслення незавершеної машини, а також креслення схем кіл керування;

усі детальні креслення, що супроводжуються розрахунками, результатами випробувань, сертифікатами тощо, які необхідні для перевірки відповідності незавершеної машини вимогам щодо безпеки та охорони здоров'я;

документацію з оцінки ризиків, яка відображає необхідні процедури, а саме:

- перелік вимог щодо безпеки та охорони здоров'я, які було застосовано до незавершеної машини та виконано;

- опис виконаних захисних заходів щодо зменшення визначених небезпек або зменшення ризиків та в разі необхідності зазначення залишкових ризиків, пов'язаних з незавершеною машиною;

застосовані національні стандарти, зазначені у [пункті 11 Технічного регламенту безпеки машин](#), та інші нормативні документи з визначенням вимог щодо безпеки та охорони здоров'я, на які поширюється дія таких стандартів;

будь-які технічні звіти з результатами випробувань, проведених виробником чи організацією, обраною виробником або його уповноваженим представником;

копію інструкції із складання для незавершеної машини;

2) у разі серійного виробництва незавершеної машини внутрішні заходи виробника, які будуть виконані для забезпечення відповідності незавершеної машини вимогам [Технічного регламенту безпеки машин](#).

Виробник повинен провести необхідні дослідження і випробування компонентів, з'єднань або незавершеної машини для визначення, чи їх конструкція або виготовлення забезпечує безпечний монтаж та експлуатацію. Відповідні протоколи і звіти повинні бути включені до технічної документації.

3. Відповідна технічна документація, зазначена у [пункті 2](#) цих вимог (технічний файл), повинна бути доступною для відповідних органів державного ринкового нагляду протягом 10 років після дати вироблення незавершеної машини або у разі серійного виробництва - після дати вироблення останньої одиниці незавершеної машини.

Технічний файл не повинен обов'язково перебувати на території України та постійно бути доступним у фізичному вигляді. Проте особа, зазначена в декларації про відповідність, повинна мати можливість укомплектування цього файлу та його надання на запит протягом періоду, відповідного складності документації.

4. Відмова у наданні технічної документації відповідним органам державного ринкового нагляду на їх запит, що належним чином обґрунтований, може становити достатні підстави для сумнівів стосовно відповідності незавершеної машини вимогам щодо безпеки та охорони здоров'я, які було застосовано та відповідність яким стверджується.

	Додаток 14 до Технічного регламенту
--	--

ПОРЯДОК

здійснення внутрішнього контролю виробництва машин

1. Цей Порядок визначає процедуру оцінки відповідності із здійсненням внутрішнього контролю виробництва, за допомогою якої виробник або його уповноважений представник виконує зобов'язання, наведені в [пунктах 2 і 3](#) цього Порядку, і забезпечує та декларує, що машини відповідають вимогам [Технічного регламенту безпеки машин](#), що застосовані до них.

2. До кожного типу машин виробник або його уповноважений представник повинен скласти технічний файл, зазначений у [пунктах 2 і 3 додатка 12](#) до Технічного регламенту безпеки машин.

3. Виробник повинен вживати всіх заходів, необхідних для того, щоб виробничий процес забезпечував відповідність машин, що виробляються, зазначеному технічному файлу та вимогам [Технічного регламенту безпеки машин](#).

	Додаток 15 до Технічного регламенту
--	--

ПОРЯДОК

проведення перевірки типу

1. Цей Порядок визначає процедуру оцінки відповідності, за допомогою якої призначений орган з оцінки відповідності підтверджує і засвідчує, що зразок типу машин, що наведені в [додатку 9](#) до Технічного регламенту безпеки машин (далі - тип машини), відповідає вимогам зазначеного Технічного регламенту.

2. На кожний тип машини виробник або його уповноважений представник повинен підготувати та оформити технічний файл відповідно до [пунктів 2 і 3 додатка 12](#) до Технічного регламенту безпеки машин.

3. Стосовно кожного типу машини виробник або його уповноважений представник подає призначеному органу з оцінки відповідності, обраному на свій розсуд, заявку на перевірку типу машини.

У заявці зазначаються:

повне найменування і місцезнаходження виробника або його уповноваженого представника, а у разі подання заявки уповноваженим представником - також документ про надання таких повноважень (доручення);

письмове підтвердження, що заявка на цей тип машини не була подана іншому призначеному органу з оцінки відповідності;

технічний файл.

Крім того, заявник надає призначеному органу з оцінки відповідності типовий зразок машини. Призначений орган з оцінки відповідності може запросити додаткові зразки, якщо це передбачено програмою випробувань.

4. Призначений орган з оцінки відповідності:

проводить експертизу технічного файла, перевіряє, чи типовий зразок машини вироблено відповідно до нього, і визначає елементи, що були розроблені відповідно до вимог національних стандартів, зазначених у [пункті 11 Технічного регламенту безпеки машин](#), та елементи, розроблення яких не базується на відповідних положеннях зазначених стандартів;

якщо національні стандарти, зазначені у [пункті 11 Технічного регламенту безпеки машин](#), під час розроблення зазначеного типу машини:

- не застосовувалися, проводить або має проведені відповідні перевірки, вимірювання і випробування з метою з'ясування, чи задовольняють прийняті рішення основним вимогам безпеки [Технічного регламенту безпеки машин](#);

- були застосовані, проводить відповідні перевірки, вимірювання і випробування з метою підтвердження фактичного застосування зазначених стандартів;

погоджує із заявником місце проведення перевірки типового зразка з метою підтвердження факту його вироблення відповідно до технічного файла, а також місце проведення необхідних перевірок, вимірювань і випробувань.

5. Якщо типовий зразок машини відповідає положенням [Технічного регламенту безпеки машин](#), призначений орган з оцінки відповідності видає заявнику сертифікат перевірки типу машини. У сертифікаті повинно бути зазначено найменування і місцезнаходження виробника і його уповноваженого представника, дані, необхідні для ідентифікації схваленого типу машини, результати проведених перевірок та умови чинності сертифіката.

Виробник і призначений орган з оцінки відповідності зберігають копію зазначеного сертифіката, технічний файл та іншу необхідну документацію протягом 15 років від дати видачі сертифіката.

6. Якщо типовий зразок машини не відповідає вимогам [Технічного регламенту безпеки машин](#), призначений орган з оцінки відповідності відмовляє у видачі сертифіката перевірки типу з докладним повідомленням про причини відмови. Призначений орган з оцінки відповідності повідомляє про це заявнику, іншим призначеним органам з оцінки відповідності та центральному органу виконавчої влади, який його призначив. У разі незгоди з відмовою заявник може оскаржити результати перевірки типу машини шляхом подання скарги до апеляційної комісії.

7. Заявник повинен повідомляти призначеному органу з оцінки відповідності, який зберігає технічний файл, пов'язаний із сертифікатом перевірки типу машини, про всі зміни до схваленого типу машини. Призначений орган з оцінки відповідності повинен провести експертизу цих змін типу машини і, якщо модифікації відповідають вимогам

щодо здоров'я і безпеки або робочим умовам, призначеним для цього типу машини, або підтверджує чинність виданого заявнику сертифіката, або видає новий.

8. Центральні органи виконавчої влади та інші призначені органи з оцінки відповідності можуть на запит отримати копії сертифікатів перевірки типу машини. Відповідні органи державного ринкового нагляду на обґрунтовану вимогу можуть отримати копію технічного файлу та результати перевірок, проведених призначеним органом з оцінки відповідності.

9. Технічна документація і листування щодо порядку проведення перевірки типу повинні бути оформлені українською мовою.

10. Призначений орган з оцінки відповідності несе постійну відповідальність за забезпечення чинності сертифіката перевірки типу машини. Він повинен повідомляти виробнику про всі зміни, які можуть вплинути на чинність такого сертифіката. Призначений орган з оцінки відповідності повинен скасовувати сертифікати, які не є чинними.

11. Виробник відповідних машин повинен постійно забезпечувати їх відповідність стану досягнень науки і техніки.

12. Виробник повинен вимагати від призначеного органу з оцінки відповідності перегляду чинності сертифіката перевірки типу кожні п'ять років.

Якщо призначений орган з оцінки відповідності вважає, що з урахуванням стану досягнень науки і техніки сертифікат може залишатися чинним, він повинен поновити дію сертифіката на наступні п'ять років.

Виробник і призначений орган з оцінки відповідності повинні зберігати копію зазначеного сертифіката, технічний файл та всі відповідні документи протягом 15 років від дати видачі сертифіката.

У разі непоновлення чинності сертифіката перевірки типу машини виробник повинен зупинити введення відповідного типу машини в обіг.

	Додаток 16 до Технічного регламенту
--	--

ПОРЯДОК

проведення процедури цілковитого забезпечення якості

1. Цей Порядок визначає процедуру оцінки відповідності машин, які визначені в [додатку 9](#) до Технічного регламенту безпеки машин, що виготовляються із застосуванням системи цілковитого забезпечення якості, та визначає процедуру, за допомогою якої призначений орган з оцінки відповідності оцінює та схвалює систему управління якістю і проводить моніторинг її застосування.

2. Виробник повинен застосовувати схвалену систему управління якістю щодо розроблення, вироблення, кінцевого контролю та випробувань, як зазначено в [пунктах 3-6](#) цього Порядку, яка підлягає нагляду, встановленому в [пункті 7](#) цього Порядку.

3. Для оцінки системи управління якістю виробник або його уповноважений представник подає заявку призначеному органу з оцінки відповідності, обраному на свій розсуд, яка повинна містити:

повне найменування і місцезнаходження виробника або його уповноваженого представника;

місце розроблення, вироблення, кінцевого контролю, випробувань і зберігання машини;

технічний файл відповідно до [пунктів 2 і 3 додатка 12](#) до Технічного регламенту безпеки машин на одну модель кожного типу машин, наведених у [додатку 9](#) до зазначеного Технічного регламенту, що він має намір виробляти;

документацію щодо функціонування системи управління якістю;

письмове підтвердження, що заявник не подавав таку саму заявку іншому призначеному органу з оцінки відповідності.

4. Система управління якістю повинна забезпечувати відповідність машин положенням [Технічного регламенту безпеки машин](#). Усі елементи, вимоги та положення, прийняті виробником, повинні бути задокументовані у вигляді систематизованих і впорядкованих заходів, процедур та письмових інструкцій.

Документація щодо функціонування системи управління якістю повинна забезпечувати однозначне тлумачення процедурних заходів і заходів якості, а саме: програм якості, планів, настанов та протоколів - і містити опис:

цілей системи управління якістю, організаційної структури, відповідальності та повноважень керівництва стосовно розроблення та забезпечення якості машин;

специфікацій технічного проекту, у тому числі стандартів, що будуть застосовуватися, і у разі неповного застосування стандартів, зазначених у [пункті 11 Технічного регламенту безпеки машин](#), заходи, що будуть застосовані для забезпечення відповідності вимогам Технічного регламенту щодо безпеки та охорони здоров'я;

методів контролю та перевірки проекту, процесів і системних дій, що будуть застосовуватися під час розроблення машини, на яку поширюється дія [Технічного регламенту безпеки машин](#);

методів виробництва, контролю якості та забезпечення якості, процесів і системних дій, що будуть використовуватися;

перевірок і випробувань, що проводитимуться перед початком виробництва, а також у ході виробництва і після нього, та частоти їх проведення;

протоколів з якості, таких як протоколи контролю і даних випробувань, даних калібрувань та звітів про кваліфікацію відповідного персоналу;

засобів моніторингу за виконанням проекту машини та її якості, а також за ефективністю функціонування системи управління якістю.

5. Призначений орган з оцінки відповідності оцінює систему управління якістю виробника щодо її відповідності вимогам [пункту 4](#) цього Порядку.

Відповідність елементів системи управління якістю національним стандартам надає презумпцію відповідності таких елементів вимогам, зазначеним у [пункті 4](#) цього Порядку.

До складу групи аудиторів з перевірки системи управління якістю повинна входити принаймні одна особа, яка має досвід оцінювання технології виготовлення того типу машини, яка повинна вироблятися.

Процедура оцінки повинна включати перевірку на підприємстві виробника. Під час оцінювання група аудиторів повинна провести експертизу технічних файлів, зазначених [в абзаці четвертому пункту 3](#) цього Порядку, стосовно забезпечення ними відповідності вимогам щодо безпеки та охорони здоров'я.

Результати оцінки системи управління якістю повинні бути повідомлені виробнику або його уповноваженому представнику. Таке повідомлення повинно містити висновки експертизи та обґрунтоване рішення щодо оцінки. У разі незгоди з рішенням заявник може оскаржити його шляхом подання скарги до апеляційної комісії.

6. Виробник повинен дотримуватися вимог, передбачених схваленою системою управління якістю, та підтримувати її в ефективному стані.

Виробник або його уповноважений представник повинен повідомляти призначеному органу з оцінки відповідності, який схвалив систему управління якістю, про будь-яку заплановану зміну до неї.

Призначений орган з оцінки відповідності:

оцінює запропоновані зміни і приймає рішення щодо спроможності модифікованої системи управління якістю відповідати вимогам, зазначеним у [пункті 4](#) цього Порядку, або щодо необхідності проведення повторної оцінки;

повідомляє у письмовій формі виробникові про своє рішення. Таке повідомлення повинно містити результати оцінювання та обґрунтування рішення.

7. Призначений орган з оцінки відповідності здійснює нагляд за функціонуванням схваленої системи управління якістю з метою впевнитися, що виробник належним чином виконує зобов'язання відповідно до схваленої системи управління якістю.

Виробник забезпечує призначеному органу з оцінки відповідності доступ до місць розроблення, вироблення, кінцевого контролю, випробувань та зберігання і повинен забезпечувати його всією необхідною інформацією, такою як:

документація щодо функціонування системи управління якістю;

протоколи з якості, передбачені тією частиною системи управління якістю, що стосується розроблення, зокрема результати проведених аналізів, обчислювань, випробувань тощо;

протоколи з якості, передбачені тією частиною системи управління якістю, що стосується виробництва, зокрема протоколи контролю, дані випробувань, дані калібрування, звіти про кваліфікацію персоналу, якого це стосується, тощо.

8. Призначений орган з оцінки відповідності повинен проводити періодичні перевірки для пересвідчення, що виробник підтримує в належному стані та застосовує систему управління якістю, та надавати виробнику звіт про перевірку. Частота перевірок повинна бути такою, щоб повна переоцінка проводилася кожні три роки.

Крім того, призначений орган з оцінки відповідності може проводити додаткові перевірки виробника без попередження. Потреба в таких додаткових перевірках та їх частота повинні бути визначені системою моніторингових перевірок, якою керує призначений орган з оцінки відповідності. У системі моніторингових перевірок повинні бути враховані, зокрема, такі чинники:

результати попередніх перевірок з нагляду;

потреба у проведенні моніторингу коригувальних заходів;

якщо це необхідно, конкретні умови схвалення системи;

значні модифікації в організації виробничого процесу, заходів або технологій.

Під час таких відвідувань призначений орган з оцінки відповідності може в разі необхідності проводити випробування або вимагати їх проведення для перевірки належного функціонування системи управління якістю. Призначений орган з оцінки відповідності повинен надати виробнику звіт про відвідування та, якщо були проведені випробування, - протокол випробувань.

9. Виробник або його уповноважений представник повинен зберігати доступною для відповідних органів державного ринкового нагляду протягом 10 років від дати вироблення останньої машини:

документацію, зазначену в [пункті 3](#) цього Порядку;

рішення і звіти призначеного органу з оцінки відповідності, зазначені у [пунктах 6 і 8](#) цього Порядку.

Додаток 17
до Технічного регламенту

МІНІМАЛЬНІ КРИТЕРІЇ, яким повинні відповідати призначені органи з оцінки відповідності

1. Призначений орган з оцінки відповідності, його керівник і персонал, відповідальні за випробування під час проведення перевірок, не повинні бути розробником, виробником, постачальником чи встановлювачем машин, які вони перевіряють, а також уповноваженим представником будь-якої з цих сторін. Вони не повинні залучатися безпосередньо або як уповноважені представники до розроблення, виготовлення, реалізації чи технічного обслуговування таких машин. Однак це не повинно виключати можливості обміну технічною інформацією між виробником і призначеним органом.

2. Призначений орган з оцінки відповідності і його персонал повинні проводити випробування під час проведення перевірок з найвищим рівнем професійної добросовісності та технічної компетентності і бути вільними від будь-якого тиску та заохочень, зокрема фінансових, що можуть впливати на їх оцінки або результати перевірок, особливо з боку осіб чи груп осіб, які зацікавлені у результатах перевірок.

3. Призначений орган з оцінки відповідності стосовно кожного типу машин, щодо якого він призначений, повинен мати у своєму розпорядженні персонал з технічними знаннями та достатнім і відповідним досвідом виконання оцінки відповідності. Він повинен мати засоби, необхідні для виконання належним чином технічних і адміністративних завдань, пов'язаних з проведенням перевірок, а також мати доступ до обладнання, необхідного для проведення особливих перевірок.

4. Персонал, відповідальний за проведення перевірок, повинен мати: належну технічну і професійну підготовку; задовільні знання вимог щодо випробувань, які вони проводять, та відповідний досвід проведення таких випробувань; вміння складати сертифікати, звіти та протоколи, необхідні для засвідчення достовірності проведених випробувань.

5. Повинна бути гарантована неупередженість персоналу, що проводить перевірки. Винагорода цього персоналу не повинна залежати від кількості проведених випробувань або результатів таких випробувань.

6. Призначений орган з оцінки відповідності повинен мати договір страхування цивільно-правової відповідальності.

7. Персонал призначеного органу з оцінки відповідності повинен бути зобов'язаний зберігати професійну таємницю стосовно всієї інформації, одержаної під час виконання завдань згідно з [Технічним регламентом безпеки машин](#), за винятком взаємодії з органами виконавчої влади.

8. Призначені органи з оцінки відповідності повинні брати участь у координації діяльності з оцінки відповідності з іншими призначеними органами. Вони повинні також самостійно брати участь або мати представників у технічних комітетах стандартизації, або забезпечувати свою інформованість про стан відповідних стандартів.

ЗАТВЕРДЖЕНО постановою Кабінету Міністрів України від 30 січня 2013 р. № 62
--

ПЛАН ЗАХОДІВ

із застосування [Технічного регламенту безпеки машин](#)

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання
1. Призначення органів з оцінки відповідності машин вимогам Технічного регламенту безпеки машин (далі - Технічний регламент) та опублікування переліку таких органів	Мінекономрозвитку	постійно
2. Формування та публікування переліку національних стандартів, добровільне застосування яких може сприйматися як доказ відповідності машин основним вимогам щодо безпеки та охорони	--	--

здоров'я Технічного регламенту

3. Розроблення та перегляд національних стандартів, які відповідають європейським гармонізованим стандартам, на машини, на які поширюється дія Технічного регламенту -“- -“-

4. Приведення в разі потреби нормативно-правових актів центральних органів виконавчої влади у відповідність з Технічним регламентом Мінекономрозвитку інші центральні органи виконавчої влади -“-

5. Внесення в разі потреби змін до Технічного регламенту Мінекономрозвитку Держспоживінспекція -“-

{План заходів із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 632 від 28.08.2013](#)}